A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1928 ÉVI ÁPRILIS HÓ 12 NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

ÖSSZEÁLLITOTTA :

ARDAI ALADÁR

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

A NAGYSZALONTAI REF. EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA.

TIPOGRAFIA WEISZ TINCA.

A BIHARI REF. ESPERESI HIVATAL
Érkezett: 1928 jul. 4
Iktatószám: 435
Melléklet: —

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1928 ÉVI ÁPRILIS HÓ 12 NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

ÖSSZEÁLLITOTTA :

ARDAI ALADÁR

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

A NAGYSZALONTAI REF. EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA.

TIPOGRAFIA WEISZ TINCA.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1928 ÉVI ÁPRILIS HÓ 12 NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYŰLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE

Jelen voltak: Kassay Béla esperes és Szabó Zoltán egyh. megyei gondnok elnöklése mellett :

I Tanácsbirák :

Lelkészi részről :
Böszörményi Lajos
Fogarassy Bálint
Bottyán Pál
Bokor Sándor
Balogh Mátyás
Szakács Dénes

Világi részről :
gróf Tisza Kálmán
dr. Sarkady Dániel
Mészáros Dániel
Fráter Emil

II. Ügyész :

Dr. Kapéry Béla.

III. Jegyzők :

Kun Zoltán lelkészi, Rovács István világi részről.

IV. A tanügyi bizottságból :

Kassay Béla elnök, Nagy Zoltán előadó, Böszörményi Lajos, Fogarassy Bálint, Bottyán Pál, Bokor Sándor, Balogh Mátyás, Szakács Dénes, Kun Zoltán, Szűcs Antal

V. A számvevőszéktől :

Rácz Gyula elnök, Juhász András előadó, Bottyán Pál, Nánássy Dániel.

VI. A belmissziói bizottságból :

Bottyán Pál elnök, Bokor Sándor előadó, Nagy Zoltán.

VII. Lelkészek :

Balogh Mátyás nagyzeréndi, Bokor Sándor belényesi, Boros Gábor árpádi, Bottyán Pál erdőhegyi, Böszörményi Lajos és Dohi Árpád nagyszalontai, Bugyi János erdőgyaraki, Csécsi Imre aradi, Fogarassy Bálint ágyai, Igyártó, Sándor bélzerindi, Juhász András várasfenesi, Kassay Béla tenkei, Kecskeméthy Kálmán bsonkolyosi, Kun Zoltán pankotai, Nagy Dániel feketetóti, Nagy Zoltán bujlaki, Nánássy Dániel szentleányfalvi, Szabó József borossebesi, Szakács Dénes tárkányi, Szatmári István remetei, Szűcs Antal mezőbajji, Ungvári Gyula tamásdai, Vass Jenő vadászi és Wesmás Károly gyoroki lelkészek.

VIII. Tanitó képviselők :

Seress László és Mikó Pál.

IX. Az egyházak világi képviselői :

Antról Kovács Sándor presbiter, Aradról Mészáros Dániel presbiter, Ágyáról Nagy Péter tanitó presbiter, Árpádról Tárnok János gondnok, Bajjról Türkössi Antal gondnok, Belényesujlakról Balog Ferenc presbiter, Belényessonkolyosról Petrikó Mihály gondnok, Csermőről Szijjártó Szabó Antal gondnok, Erdőgyarakról Turi András gondnok, Erdőhegyről Kilin Sándor tanitó presbiter, Feketegyarmatról Lengyel Antal gondnok, Feketetótról Király János gondnok, Fenesről Cs. Egyed Ferencz presbiter, Gyorokról Zabán Sámuel gondnok, Nagyszalontáról Bagossi Ferenc és K. Balogh János presbiter, Nagyzerindről Gál Lajos gondnok, Remetéről Balla János gondnok, Szentleányfalváról Seres Sámuel presbiter, Tamásdáról Magyari Miklós gondnok, Tárkányból Illés Péter gondnok, Tenkéről Berke János presbiter, Vadászról Vágó Sándor presbiter, és Borosjenőről Major László presbiter.

1. szám. A Nagyszalontai református egyházmegye 1928 évi rendes tavaszi közgyülését április hó 12-én Nagyszalontán a Központi fiuiskola nagytermében tartotta meg. A gyülés a szokottnál is népesebb volt, ugy a lelkészi, mint a világi alkotótagok csaknem teljes számban megjelentek. A 63-ik dicséret 1-ső versének buzgó

eléneklése után esperes szivből fakadt alkalmi imádsága emelte a minden áldások Örök Kutfejéhez a lelkeket.

Gondnok megnyitó beszédében szemlét tartva egyházközségeink állapota felett, jóleső örömmel állapitja meg, hogy legtöbb gyülekezetünkben példás rend uralkodik. Egy-két egyházközségünk életében mutatkoznak csak a fegyelmezetlenség jelei, reméljük azonban, hogy ezek is muló bajok, melyek rövidesen megszünnek, különösen ha egyházi törvénykönyvünk közeli zsinati reviziója során a gyülekezeti zavarok megszüntetésére alkalmas radikális törvénymódositások megtörténnek.

A közelmultban megszavazott, a bizottsági tárgyalások s parlamenti és szenátusi viták során némileg enyhitett, de több pontjában még mindig sérelmesnek maradt kultusztörvény mikénti szövegezése s különösen végrehajtása méltó aggodalommal tölti el ősi autonómiánk vesztén kesergő lelkünket. Aggodalmaink közepette abba a gondviselő, jó Atyába vetjük bizodalmunkat, aki egyházunk hajóját az elmult 400 éven át annyi Scilla és Karibdis között átvezette s akinek áldott segitsége mindig a legnagyobb veszedelmekben volt hozzánk legközelebb. Ha egyházunk hiven végzi a maga lelki és kulturális misszióját mindenható : mennyei Kormányzónk védelme és áldása — hisszük — a jövőben sem fog elmaradni.

Mély meghatottsággal emlékezik meg gondnoki megnyitó az egyetemes egyházunkat, közelebbről egyházmegyénket ért nagy személyi veszteségről.

Szentgyörgyvölgyi SZÉLL KÁLMÁN
nagyszalontai nyugalmazott református lelkész, a nagyszalontai egyházmegyének 23 éven át szolgáló esperese, volt zsinati és konventi tag, a Ferencz József rend lovagkeresztese stb. folyó év április hó 1-én, életének 90-ik évében Debreczenben elhunyt.

Bár kiváló lelki és szellemi tulajdonainál, magas intelligenciájánál, elegáns szónoki készségénél, kivételes egyházkormányzói képességénél, nagyszerü judiciumánál fogva az elmult félévszázad egyik kimagasló papi egyénisége volt s igy méltán sorolja nagy halottjai közé az egyetemes magyar református egyház, mégis, miután a mi egyházmegyénknek volt életében több mint egy félszázadon át munkása, — a tisztségek során át példaadó funkcionáriusa — majd több mint két évtizeden át kiemelkedő vezére, — miután egyházmegyénk körében szórta szét kiváló szellemének ragyogó kin-

cseit, — halálában is a mi veszteségünk a legnagyobb. A mennyei jó Atya, — aki Őt méltó dicsekedésül nekünk adta s aki olyan kegyelmes volt hozzá, hogy földi életét az emberi életkor végső határáig meghosszabbitotta, — legyen hozzá irgalmas halálában is s hü szolgájának tegye fejére az idvesség hervadhatatlan koronáját.

Egyházmegyénk közgyülése egykori nagy vezérének nevét hálás kegyelettel örökiti meg jegyzőkönyvének lapjain s őszinte részvétéről e jegyzőkönyvi kivonat utján biztositja a gyászbaborult özvegyet.

Ezek után gondnok szeretettel köszöntvén az egyh. m. közgyülés összes alkotó tagjait

a nagyszalontai ref. egyházmegye 1928 évi április hó 12-ik napjára Nagyszalontára összehivott rendes tavaszi közgyülését elnöktársa nevében is megnyitottnak nyilvánitja.

2. szám. Az egyházak világi képviselőit megbizó leveleik alapján az egyházközségek névsorrendjében

igazolja egyházmegyénk közgyülése.

3. szám. Bagdi János anti, Bodnár Lajos csermői, Turóczy Gyula magyarcsékei lelkészek, továbbá a bélzerindi, borossebesi, pankotai egyházak világi képviselői betegségük miatt, Dr Hadházy Kálmán és Miskolczy Jenő világi tanácsbirák, Ardai Aladár lelkészi főjegyző, gyantai lelkész, továbbá a belényesi és gyantai egyházak világi képviselői egyébb elfoglaltságuk miatt s végül a magyarcsékei egyház világi képviselője az egyházközség szegénysége miatt nem jelenhettek meg közgyülésünkön.

Egyházmegyénk közgyülése a bejelentett távolmaradásokat igazoltnak veszi.

4. szám. A kiosztott és közkézen forgó tárgysorozatot

egyházmegyénk közgyülése felolvasottnak tekinti s a tanácskozás rendjéül elfogadja azzal, hogy a 33-ik szám után a megyarremetei egyház csereszerződésének ügye is tárgyaltatni fog.

5. szám. Az őszi egyh. m. gyülésről előzetes bejelentés nélkül elmaradtak: Mészáros Dániel világi tanácsbiró, továbbá az anti, bélzerindi, csermői, feketegyarmati, gyoroki magyarcsékei, pankotai és magyarremetei egyházak világi képviselői, végül Szatmári István magyarremetei lelkész a 30 napos igazolási terminuson belül valamennyien betegséggel igazolták távolmaradásukat.

A szentleányfalvai egyházközség presbiteriuma pedig a 43—1927 sz. egyh. m. határozat tudomásul vételével kéri a kirótt

200 Lei rendbirság törlését azzal az igérettel, hogy a jövőben világi képviselőt is küld az egyh. m. közgyülésre.

Egyházmegyénk közgyülése az elmaradtak utólagos igazolását azzal veszi tudomásul, hogy a jövőben a presbiterium tartozik mindenesetben világi képviselőről gondoskodni.

A szentleányfalvai egyházközség presbiteriumának rendbirságát kivételesen elengedi, azonban elvárja, hogy a presbiterium igéretét megtartja s a jövőben az egyh. m. közgyülés határozataihoz egyebekben is alkalmazkodik.

6. szám. Közgyülésünk 50—1927 sz. határozatával kitüzött szavazatbontó bizottság eljárásának eredményéről a következő jegyzőkönyvet terjeszti be:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Nagyszalontán 1928. január 17.-én az egyh. megyei világi tanácsbirói állásra beadott szavazatok alkalmával.

1. szám.

Böszörményi Lajos lelkészi tanácsbiró előterjeszti, hogy nagytiszteletü Kassay Béla esperes Urtól felhatalmazást kapott arra, hogy az egyházmegyei világi tanácsbirói állásra hozzá beadott szavazatokat az egyházmegyei közgyülés Nagyszalontán lakó tagjainak közremüködésével felbontassa és az eredményről őt a felvett jegyzőkönyv által értesitse. Jelenti továbbá, hogy esperes ur átadott neki 30 lezárt boritekba foglalt szavazatot, melyeket most megvizsgálás és felbontás végett a bizottság elé terjeszt.

2. szám.

A bizottság meggyőződött arról, hogy minden egyház szavazata kölsőleg szabályszerüen van kiállitva. Ezek után a szavazatok felbontatván, kitünt, hogy a pankotai egyház szavazata nem az egyh. megyei világi tanácsbirói állásra, hanem az egyh. kerületi lelkészi tanácsbiróságra van kiállitva és igy érvénytelen. Eszerint 29 egyházból 38 érvényes szavazat adatott be, mivel Aradot 5, Nagyszalontát 6 szavazat illeti. Ezen 38 érvényes szavazat közül 37 Fráter Emil nagyszalontai földbirtokosra, 1 szavazat pedig Kenéz Sándor magyarcsékei volt szolgabiróra esett és igy Fráter Emil megválasztott tanácsbirónak jelentetett ki.

Ezek után a jegyzőkönyv felolvastatván helybenhagyatott és aláiratott.

K. m. f.

Dr. Sarkady Dániel s. k.
világi tanácsbiró.

Böszörményi Lajos s. k.
lelkészi tanácsbiró.

Rovács István s. k.
világi aljegyző.

Dr. Kapéry Béla s. k.
ügyész.

Egyházmegyénk közgyülése, midőn a maga részéről szintén megállapitja, hogy a presbytériumok Fráter Emil szalontai földbirtokos egyh. megyei világi tanácsbirónak jogérvényesen megválasztották, a szavazások eredményét jóváhagyólag tudomásul veszi, s felhivja megválasztott világi tanácsbirót, hogy az E. T. I. t. cz. 148 §-a rendelkezése szerint az előirt hivatali esküt tegye le.

Az eskü elhangzása után közgyülésünk Fráter Emil világi tanácsbirót hivatalában megerősiti, uj munkakörében szeretettel köszönti, reá s működésére Isten áldó kegyelmét kéri.

7. szám. Vidits János kisnyégerfalvai előkönyörgő tanitó, Nagy Péter ágyai és Juhász Lajos nagyzerindi tanitók a hivatali eskü letételére jelentkeznek.

Egyházmegyénk közgyülése a hivatali eskü letétele után nevezetteket állásukban végleg megerősiti azzal, hogy a mai naptól kezdve az Egyh. m. Tanitó és Segély egyletnek kötelezett tagjai. Az eskü letételéről az esperesi hivataltól bizonyitványt kapnak.

8. szám. Egyházmegyénk állapotáról esperes a következő jelentést terjeszti az egyh. m. közgyülés elé:

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Midőn a hozzám beérkezett uj egyházkerületi jelentőivek alapján egyházmegyénk 1927 évi életéről, annak különböző viszonyairól szóló jelentésemet megteszem, ismételten kénytelen vagyok — a jövőre tekintettel — egy általános észrevételt tenni s a jelentőiveket kitöltő lelkésztársaimhoz, illetve a tanitó urakhoz egy kérelmet intézni. T. i. sokan az uj jelentőiveknek, különösen a belmissiói munkálkodásnak több egyházban még a kezdet kezdetén álló vagy teljesen hiányzó kérdéseire, vagy egyáltalában nem, vagy csak nagy általánosságban adtak feleletet, a mi lehetetlenné teszi a pontos statisztika összeállitását. Kérem azért lelkésztársaimat, hogy a jövőben minden kérdésre adják meg és ne **általánosságban**, határozott feleleteiket, hogy egyházmegyénk és ebből az egyházkerület statisztikai adatai hiánytalanul összeállithatók legyenek s hü képét tüntessék föl az egyházi életnek.

A hozzám beérkezett jelentőivek összesitésére megjegyzem, hogy azokat 30 anyaegyházból s 1 leány és 2 fiókegyházból kértem be, tekintettel arra, hogy utóbbiakban is vannak önnálló munkaerők az egyházi élet vezetésére. Ezek elöreboesátásával jelentésemet a következőkben van szerencsém megtenni :

I. Az egyházak belélete :

A hivek a templomot lélekszám után $^0/_0$-ban kifejezve nagy ünnepeken 39, vasárnap d. e. 27, d. u. 16, hétköznap d. e. 3, d. u. 2 $^0/_0$-ban látogatják. Az ünnepi és vasárnap d. e. istentiszteletek megtartatnak mindenütt, istenitisztelet **nem tartatik** vasárnap d. u. 4, hétköznap d. e. 12, d. u. 24 egyházban, nem jelent 2 egyház.

Ünnep és vasárnap d. e. mindenütt az Isten igéje hirdettetett. Vasárnap d. u. kátémagyarázat volt 4, bibliamagyarázat 17, felváltva 8 egyházban, (káté 270, bibliamagyarázat 1013 alkalommal,) nem tartatott 3 anya és 1 fiók egyházban. Hétköznapi bibliamagyarázat volt 14 egyházban 946 alkalommal és pedig egész éven át 3, bünbánati heteken 1, bőjtben 3, adventben 4, nov.—márc.-ig 2, télen 1 egyházban, nem volt 19-ben. Gyermekistentisztelet volt 13 egyházban 77-szer, 20 egyházban nem volt. Gyermekek részt vesznek az istentiszteleten vasárnap 32, nem 1, hétköznap 24, nem 9 egyházban.

Vasárnapi iskola van 26 egyházban 32 csoportban 1420 növendékkel. Vezetők : lelkész 7, tanitó 10, lelkész és tanitó 3, s. lelkész és tanitó 2, lelkész és neje 1, lelkészné 1, lelkész és gondnok 2 egyházban, nincs 7 egyházban, ezek közzül szervezés alatt 1. lelkész beteg 1, nincs vezető 2, nem jönnek 2, nem jelentett 1 egyházban.

Konfirmátiót előkésziti lelkész 25, lelkész és tanitó 3, s. lelkész 1, tanitók 5 egyházban, a további lelki gondozást végzi : bibliakör 7, vallásos estély 2, nem 10 egyházban.

Bibliakör vagy ifj. egylet van fiu és leány 7, leány 2, nincs 23 egyházban, részben még nincs megszervezve, részben részvétlenség miatt, A meglevők vallásos estélyek és 1 énekkar altal vesznek részt az egyházi épitő munkában. **Nőegylet** van 3 egyházban 435 taggal, szegényeket, betegeket segélyeznek. Énekkar van 12 egyházban 422

taggal, templomban és temetéseken szerepelnek, nincs 21 egyházban, vezetőhiány 6, feloszlott 1, érdektelenség 2, lelkész beteg 1, megélhetési viszonyok 1, nincs anyag 2, nem jelentett 8 egyházban. Lelkész látogatást végzett 22 egyházban 706 alkalommal, sokszor 1, állandóan 3, nem 7 egyházban; presbyterek részt vettek 10 egyházban. Tanitók látogatják a növendékek szüleit 15, nem 18 egyházban. **Házi istentiszteletet** tartanak 13, nem 20 egyházban, ezeken lelkész is részt vesz 7 egyházban, hitelveinkkel elenkező szokások nem fordultak elő. **Iratterjesztést végez** lelkész 16, segédlelkész 2, tanitó 2, nem 13 egyházban. Eladatott 100 teljes biblia, 136 ujszövetség, 982 ref. naptár, 963 vallásos irat. **Vallásos néplap** jár 21 egyházban 241 példány. Ref. népkönyvtár van 4 egyházban, használta 236 tag.

Szegényügyi bizottság van 11 egyházban 78 taggal, hol nyilvántartják a segélyezendő szegényeket. Segély adatott felnőtteknek 13.741 L. gyermekeknek 46,331·50 L. összesen 60.072 50 L.

Külső jótékony célokra kiadatott 84 124 50 L. A hivek jótékonyságának összege 290.660·91 L. 10.000 L. meghaladó adományt tettek Csermőn Szitha István, Magyarremetén Szathmáry István lelkész és Nagyszalontán néh. Csepregi Lajos és neje néh. Kiss Gábor.

Urvacsora osztatott 6-szor 31, 3-szor 2 egyházban 4-szer a világosi fiókegyházban. Minden alkalommal élt az urvacsorával 12 egyházban 126 presbyter. Urvacsorával élt: 7.485 fi, 11.257 nő, összesen 18.742, az előző évinél 604-el több, a lélekszám 38 %-a. Betegek: 50 fi, 75 nő, összesen 125. A szórványokban 184 fi, 284 nő, összesen 432. A betegeknek kiszolgáltatják az urvacsorát csak a rendes alkalommal 12, bármikor 17 egyházban, nem jelentett 4.

Baptista van 19 egyházban 463 fi, 324 nő, összesen 787, nincs 14 egyházban. Nem jelentett 1.

Hitelveinkkel ellenkező szokás van 3 egyházban: temetők kivilágitása Erdőgyarakon és Pankotán, adakozáshiány Kisházán. Küzdenek ellene Erdőgyarakon feddéssel, Pankotán felvilágositással, Kisházán buzditással.

Vallásos összejövetel tartatott 21 egyházban 461-szer, 2 egyházban minden vasárnap este, nem volt 10 egyházban, 2 helyi körülmények miatt, 2 közönyösség miatt, 1, mert nem volt előkészitve, 1, mert nem volt rá szükség. Nem jelentett 4. Nagyobb ünnepély volt 14 egyházban 18-szor, melyeknél 8 alkalommal részt vett más egyház vagy felsőbb egyházi hatóság is. Más egyház ünnepélyén részt vett 11 gyülekezet.

Közönséges büncselekményért elitélt a polgári hatóság 2 egyházban 3 tagot. Uralkodó bün van többé kevésbé pl. iszákosság, verekedés, lopás 13 egyházban. Vadházasságban él 20 egyházban 91 pár. Lelkészek és presbyterium igyekeznek rábeszélni a házasságkötésre.

Az egyházi házasságkötést mellőzte 12 egyházban 76 tiszta pár, 8 egyházban lelkész felkereste őket, 6 egyházban a presbyterek is segitenek e munkában. Reversálist adott javunkra 11 egyházban 35 pár, kárunkra 7 egyházban 20 pár. A reversáliskötéseknél egyházunk érdekeit megvédik 18 egyházban lelkész, 15 egyházban presbyterek. Nyilvántartást vezetnek róluk 13 egyházban. Keresztelést mellőzték 6 egyházban 21 esetben, temetést 6 egyházban 17-szer.

Sérelme van az egyháznak Borosjenőn és Csermőn, hol az agrárföldeket visszavették és Nagyszalontán, hol a törvényre hivatkozva elvétetett az egyháztól az V és VI osztály, melyek növendékeinek az önálló gazdasági iskolába kell járniok. Mindenik sérelem jelentetett az esperesi hivatalnak.

II. Az egyházak külélete.

Az egyházi adózók száma 13.175, a választóké 10.356. Egyházközségi közgyülés van 20 egyházban. Lelkészi naplók vannak és azokat pontosan vezeti a lelkész minden egyházban, kivéve M. csékét, hol a naplók hiányzanak. Az anyakönyvek és presbyteri jegyzőkönyvek pontosan vezettetnek mindenütt. Levéltár van minden egyházban. Vagyonleltár nincs Borosjenőben, Feketetóton és Pankotán, a többi meglevők 3 kivételével a háboru előtt készültek. A változások át vannak vezetve 24 egyházban, nincs 7-ben, nem jelent 2. Az ingatlanok az egyház nevében vannak mindenütt. Az agrárreform elvett

3 egyháztól 56, 4 lelkésztől 32, 1 tanitótól 8, összesen 96 holdat, adott 14 egyháznak 146, 10 lelkésznek 180, 12 egyházban a tanitóknak 90, összesen 416 holdat. A kapott földeket Borosjenő és Csermő kivételével zavartalanul használhatják.

Az egyházak alapitványainak összege 1 549.402·23 L. Magtár van 7 egyházban 287·5 q. buza, 4 egyházban 162·1 q tengeri és 7 egyházban 261.889·83 L. pénz. Az alapok és magtári tőkék 21 egyházban takarékpénztárban, 10-ben a hiveknél van elhelyezve. Nem jelentett 2. Adóssága van 15 egyháznak 745.125·30 Lei. Jogerős költségelőirányzat volt minden egyházban.

A kivetett egyházi adók összege 27 egyházban 1.976.568·18 L. nem jelent 6 egyház. Terménykivetés 17 egyházban 729 q buza, 274·5 q tengeri, 88 q zab. Fedezik a szükségletet 18 egyházban. A számadások helyben vannak hagyva. Zárótételeik összege: Bevétel 5 392.666·59 Lei, kiadás 5 171.860·97 L. maradvány 220.805·62 L.

Termény, bev	750·42 q buza,	287·36 q tengeri,	41·50 q zab
kiadás	692·64 q „	264·88 q „	41·50 q „
maradvány	57·78 q „	22·48 q „	— — —

A templom jó karban van 28 helyen, javitandó 4 helyen, Ant, Gyorok, Tamáshida, Vadász. Nem jelent 1. Lelkészlak jó karban van 18, kielégitő 4, türhető 3, megjár 1, gyenge 1, javitandó 2 egyházban Gyorok és Szentleányfalva. Nem jelent 4. Iskolák jók 19, megjár 1, szük 1 Belényes, gyenge 1 Nagyzerénd, javitandó 2 helyen B.-ujlak, Gyorok.

Uj épitkezésekre kiadatott 8 egyházban 740,223 L., az épületek jó karban tartására 29 egyházban 626.828·50 L. Nem jelent 4.

Tüzkár ellen egyházaink épületei 13.116.976 Leire vannak biztositva. Borosjenő és Tamáshida nem jelentett. 24 egyház megfelelőnek jelenti a biztositás összegét, csak B.-ujlak nem tartja annak, 7 egyház nem jelent. Tekintettel arra, hogy a biztositási összegek láthatólag mélyen alatta maradnak a valódi értéknek, megbizandónak vélem a canonica visitatiót, hogy minden egyházban tegye tüzetes vizsgálat tárgyává a biztositás ügyét s világositsa fel a presbitériumot s hangsulyozván a presbyterium anyagi felelősségét: emeltesse fel a biztositások összegét és ha a presbyterium nem hajlandó erre: névszerinti szavazással vétesse jegyzőkönyvbe a határozathozók neveit, hogy kár esetén az anyagi felelősség meg-

állapitható legyen. A tüzbiztositás évi dija 18.389 L., nem jelent 2 egyház. A dij ki van fizetve mindenütt, csak Szinte jelentése hiányzik.

A belhivatalnokok 26 egyházban ki vannak fizetve. Hátralékban van Árpád, B. sebes, F. gyarmat, Kisháza és M. remete 58.830 L. 9 öl fa, 145 liter buza, 85 liter tengerivel, oka pénzhiány, szegénység, közönyösség, hátralék, 1 nem jelent.

Köztartozások hátralékban vannak: egyházkerületi közigazgatás Feketegyarmaton, közalap Tamáshidán, nyugdijintézeti dij 11 egyházban, kulturtaxa 20 egyházban, a nemfizetés oka 14 egyházban pénzhiány, 3-ban adóhátralék, 1-1 helyen kimaradt a költségelőirányzatból, nem kérték, nem volt róla tudomásuk, sőt Bélzerénd még visszköveteléssel él.

Segélyt kapott az egyház 8 helyen a községtől, 1 helyen az egyházi alapból, 2 helyen a hivektől összesen 231.194·70 Leit. Lelkészek figyelmébe ajánlandó, hogy a községi költségelőirányzatba vétessenek fel megfelelő segélyt a templom számára.

A temető 21 helyen az egyházé, 12 helyen a polgári községé, 1 helyen Csermőn a róm. kath. egyházé. Kellően gondoztatik 22 helyen. Nem jelent 11.

III. Az egyház iskolaügyei.

Az egyház iskolát tart fenn 20 helyen. Iskolai teher 18 helyen 1.766.375 L. Nem jelent Gyorok és K. tárkány. Ref. középiskola nincs sehol. A vallástanitás terhe 4 egyházban 17.050 L. és 3 Hl. buza. Tanitók száma: 42 rendes, 5 helyettes, a tanitók 15 helyen részt vesznek az egyházépitő munkában, 5 helyen nem. A vallást és nemzeti tárgyak tanitása kitünő 1, jó 10, megfelelő 9 helyen. Az iskolák felszerelése törvényszerü 16, hiányos 4 helyen, Belényes, B. ujlak, Kisnyégerfalva, Várasfenes. Az iskolák szellemi állapota kitünő 3, jó 6, kielégitő 8, elégtelen 1 helyen B. ujlak. Nem jelent Ant és Erdőgyarak.

IV. Statisztikai adatok az anyaegyházban.

Született törvényes fi 504, nő 480, összesen 984
törvénytelen fi 31, nő 39, „ 70

Összesen fi 535, nő 519, összesen 1054

Állami anyakönyv szerint született fi 541, nő 526 együtt 1067.

Meghalt: fi 438, nő 423, összesen 861, az állami anyakönyv szerint fi 446, nő 433, összesen 879.

Házasságot kötött és megesküdött 243 tiszta, 56 vegyes pár, az állami anyakönyv szerint 312 tiszta, 131 vegyes pár.

Konfirmált fi 404, nő 389 összesen 793.
Áttért fi 23, nő 13, összesen 36. Kitért fi 57, nő 62, összesen 119.
Lélekszám 1927 dec. 31-én: 22.814 fi, 23.398 nő, össz. 46.212.
1926 dec. 31-én: 23.738 fi, 24.352 nő, össz. 48.090.

V. Statisztikai adatok a szórványokban.

Született törvényes fi 29, nő 17, összesen 46
törvénytelen „ — nő 1, összesen 1

Összesen fi 29, nő 18, összesen 47

Az állami anyakönyv szerint fi 32, nő 21, összesen 53.

Meghalt fi 23, nő 19, összesen 42. Az állami anyakönyv szerint fi 24, nő 21, összesen 45.

Házasságot kötött és megesküdött 8 tiszta, 5 vegyes pár, az állami anyakönyv szerint 9 „ 6 „ „

Konfirmált fi 6, nő 9, összesen 15. Áttérés, kitérés nem volt.

Lélekszám 1927 dec. 31-én: 1142 fi, 1270 nő összesen 2412,
1926 dec. 31-én: 1136 fi 1221 nő összesen 2357.

Jelentésem teljessége kedvéért megemlitem, hogy 1927 nov. 20-án a borosjenői imaházat Ardai Aladár főjegyző közremüködésével a borosjenői és környékbeli hivek impozáns számu jelenlétében felavattam és átadtam magasztos rendeltetésének.

1928 április 1-én virágvasárnapon résztvettem a belényesson-kolyosi és körözsjánosfalvai egyházak harangavatási ünnepélyén, hol mindenik egyházban a környékbeli lelkészek közremüködésével a szomszédos egyházak nagy tömegének áhitatos részvéte mellett 1—1 harangot avattunk fel.

Kiváló tiszteletem kifejezésével vagyok
Tinca—Tenkén, 1928 április 3.

Kassay Béla
esperes.

Egyházmegyénk közgyülése esperes jelentését általában tudomásul veszi s az intézkedést igénylő ügyekben a következőket határozza:

A statisztikai adatok hitelességének biztositása végett ismételten elkötelezi a lelkészeket és tanitókat, hogy a jelentőiv minden kérdésére határozott, pontos feleleteket adjanak.

A vasárnap délutáni és hétköznapi istenitiszteletek tartását, a vallásos ünnepélyek rendezését, a vasárnapi iskolai s általában a lehető belmissziói munkák beinditását, az iratterjesztés ügyének felkarolását, énekkarok szervezését az

egyházak lelki vezetőinek kötelességévé teszi. A tanitók az egyházépitő munkában lelkésznek mindenütt segédkezni tartoznak. A presbitériumok is elköteleztetnek, hogy a közönyös hivek buzditásával s mindenek felett a jó példaadással segitsék elő a lelkivezetők áldásos munkáját. A templomozás, vagy az egyházépitő munka esetleges akadályairól lelkész az esperesi hivatalnak azonnal jelenteni tartozik.

A kegyes adakozóknak hálás köszönetét fejezi ki egyh. megyénk közgyülése.

A csermői agrár és a nagyszalontai iskolasérelem ügyében orvosláskeresés céljából felterjesztést küld az egyh. ker. közgyüléshez.

Az egyházi épületek jókarban tartására ezuttal is felhivja a presbitériumok figyelmét.

Az anti, gyoroki, tamáshidai és vadászi presbitériumot a templom, a gyorokit és szentleányfalvait a lelkészlak, a belényesit, nagyzeréndit, belényesujlakit és gyorokit az iskolák javitására, illetve bővitésére elkötelezi.

A tüzkár elleni biztositások összegeinek felülvizsgálását és reális szinvonalra való emeltetését a Canonica visitáció teendőjévé teszi. Ahol presbiterium a figyelmeztetés után is vonakodnék a biztositási dijat megfelelőleg felemelni, névszerinti szavazás rendelendő, hogy tüzkár esetén az anyagi felelősség kérdése tisztázható legyen.

Az elmaradt köztartozások s a belhivatalnokok fizetési hátralékainak mielőbbi rendezésére a hátralékban lévő egyházak presbitériumai felelősség mellett elköteleztetnek.

Felhivatnak az egyházak lelkészei és vezetői, hogy a községi költségvetések készitése során az egyházak részére segélyeket eszközöljenek. Különös figyelemmel legyenek arra, hogyha a község egy más felekezet részére segélyt nyujt, a percentuális aránynak megfelelőleg a mi egyházunk is segélyeztessék. Igazságtalan elbánás esetén felebbezzék meg a költségvetést.

Örömmel értesül egyh. m közgyülése, hogy a borosjenői imaház s a belényessonkolyosi és körösjánosfalvai harangok felavattatván, átadattak magasztos rendeltetésüknek. Szolgálják Isten dicsőitésének szent ügyét hosszu időkig. Esperesnek s az avatási szertartásokban résztvevőknek köszönetét fejezi ki egyh. m. közgyülése.

Esperesi jelentés s az elnökileg elintézett ügyek nagy terjedelmére tekintettel Böszörményi Lajos tb. esperes javaslatára egyházmegyei közgyülésünk elhatározza, hogy a jövőben a mult gyakorlatának megfelelőleg esperes nyomassa ki jelentéseit, küldje szét az egyházaknak előre, s a gyülésen csak a kapcsolatos határozati javaslatok olvastassanak fel.

9. szám. Az elnökileg elintézett ügyekről esperes a következő jelentést terjeszti az egyh. m. gyülés elé :

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Egyházmegyénk 1927 október 20-án tartott közgyülése óta a következő fontosabb ügyeket intéztem el, melyeknek részint helybenhagyását, részint megerősitését kérem :

1., Nov. 7-én az aradi presbyterium határozata és a bemutatott okmányok alapján Hirsch József okleveles kántortanitót az aradi önálló kántorságban ideiglenesen megerősitettem.

2., 1928 jan. 2-án az ágyai presbyterium azon határozatát, mellyel Balog Károlyné szül. Kiss Erzsébet ágyai lakost női kézimunka tanitására alkalmazta, megerősitettem.

3. Jan. 4-én a cserméi presbyterium 122-1927 sz. azon határozatát,, mely szerint a felszámolás alatt levő „Egyesült Bank R. T." cserméi fiókjában elhelyezett 5000 L. betét 70 %-os azonnali visszatérítését elfogadta : megerősitettem s egyszersmind felhivtam a presbyteriumot, hogy anyagi felelősségének tudatában nagy körültekintéssel helyezze el a visszakapott betétet.

4., Febr. 1-én a várasfenesi presbyterium 4—1928 sz. határozatára hozzájárultam ahoz, hogy az „Egyházfentartási alap" tőkéjét 5%-os rövid lejáratu kölcsön gyanánt az egyház közpénztára számára kölcsön vehesse.

5., Febr. 1-én a nagyzeréndi presbyterium határozata és a bemutatott okmányok alapján Juhász Lajos okleveles tanitót a nagyzeréndi tanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

6, Febr. 11-én püspök ur f. év febr. 1-én 598 sz. a. kelt kirendelése alapján ifj. Bokor Sándor III. theologust meghatalmaztam, hogy a borosjenői egyházban Bottyán Pál felügyelő lelkész vezetése alatt lelkészi kisegitő minőségben lelkészi teendőket végezhessen.

7., Febr. 16-án a cserméi presbyterium 28 sz. azon határozatát, hogy az egyház 1000 L. alapitványát rövid lejáratu kölcsön gyanánt felvehesse, azon feltétellel, hogy az f. év dec. 31-ig visszafizetessék, megerősitettem.

8., Márc. 7-én a kisnyégerfalvai presbyterium határozata és a bemutatott okmányok alapján Vidits János okleveles tanitót a kisnyégerfalvai előkönyörgő kántortanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

Kiváló tiszteletem kitejezésével vagyok

Tinca—Tenke 1928 ápril. 2.

Kassay Béla
esperes.

Egyházmegyénk közgyülése esperes jelentését az elnökileg elintézett ügyekről általában tudomásul veszi, intézkedéseit jóváhagyja és megerősiti a következőkben :

Ad 1, 5, 8. A presbyteriumok választása és beterjesztett okmányaik alapján :

Hirsch Józsefet az aradi önálló kántorságban,

Juhász Lajost a nagyzeréndi tanitóságban,

Vidits Jánost a kisnyégerfalvai előkönyörgő kántortanitóságban végleg megerősiti.

Ad 2. A presbyterium választása alapján :

Kiss Erzsébetnek az ágyai kézimunka tanitóságra,

Ad 6. Püspöki kirendelés alapján :

Ifj. Bokor Sándornak Bottyán Pál erdőhegyi lelkész felügyelete mellett a borosjenői kisegitő lelkészi tisztségre történt alkalmazását és esperesi megerősitését illetve meghatalmazását tudomásul veszi.

Ad 3. Jóváhagyja azon intézkedését, hogy a cserméi presbytérium határozatát, melyben a felszámolás alatt álló Egyesült Bank cserméi fiókjában elhelyezett 5000 Lei betét 70 %-os azonnali vissza fizetését elfogadja, megerősitette s az ujbóli kihelyezésnél figyelmeztette a presbyteriumot az anyagi felelősségre.

Ad 4., 7. hogy a várasfenesi egyház egyházfenttartás alapját 5%-os kamat mellett,
a cserméi egyház pedig 1000 Lei alapitványi tőkéjét rövid lejáratu kamatmentes kölcsönként dec. 31-ig visszafizetési kötelezettség mellett kölcsönvehesse.

10. szám. Esperes beterjeszti számadását a továbbitott pénzekről 1927 December 31-ig.

Egyházmegyénk közgyülése a szabályszerüen felszerelt okmányolt számadást egyhangulag elfogadja s esperes részére a szokásos felmentést megadja.

11. szám. Olvastatott a Tanügyi Bizottság 1928 április 11-én tartott ülésén általánosságban és részleteiben is elfogadott jelentése.

Az egyházmegyei Tanügyi Bizottság az előadó részletes jelentését tudomásul veszi s ezek alapján e következő javaslatokat terjeszti az egyházmegyei közgyülés elé:

1 Ant. Felhivja egyhm. közgyülésünk az egyházkerület figyelmét a már nem egyedülálló ama szomoru körülményre, hogy az áll. iskolába járó református gyermekeink lassanként elfelejtenek magyarul irni—olvasni s igy nem tudják a hittant sem megtanulni. Kéri közgyülésünk az egyházkerületet, emelje fel szavát hathatósan e sajnálatos ügyben s hasson oda, hogy Anton a leányok részére az állami iskola magyar nyelvü tagozata is megnyittassék De addig is felhivja közgyülésünk az anti presbyteriumot, hogy saját hatáskörében karolja fel az áll. iskolába járó ref. növendékek magyar nyelvoktatásának ügyét s gondoskodjék a jogos heti két hittanóra kisürgetéséről.

2 Belényes. A taneszközökben mutatkozó hiányok pótolandók. A tanterembe tiszteséges pódium állitandó be s a szük terem nagyobbitása legyen a presbyterium sürgős kötelessége.

3 Bélzerind. Lelkész tegyen jelentést az esperesi hivatalhoz a taneszközökben következetesen fennálló hiányról s arról is, hogy miokból nem kezdik meg a vasárnapi iskolai tanitást.

4 Erdőhegy. Az iskolafelszerelésben és taneszközökben mutatkozó hiányok pótolandók.

5 Gyorok. Az iskolának az államsegély elnyeréséig kerületi, vagy bárminő forrásból való sürgős segélyezése halaszthatatlanul szükséges, mert egyházát és iskoláját eddig hősiesen fentartó 300 lelkes gyülekezet a terhek alatt most már ténylegesen összeroppant. Egyházmegyei közgyülésünk a gyoroki háromszázéves és hivatása magaslatán álló iskola megmentését soronkivül és sürgősen ajánlja az egyházkerület figyelmébe.

6 Köröstárkány. Iskolaszéki elnök tegyen sürgős jelentést az esperesi hivatalhoz, hogy mi az oka a feltünően hiányos iskolai felszerelésnek. Kifogás alá esik az is, hogy Tárkány az egyetlen hely, ahol nincsen elkülönitett ürszék fiuk és leányok részére. Sőt az sem helyes, hogy ilyen nagy iskolában a gyermekek takaritanak. A hiányok pótolandók. A hibák sürgősen korrigálandók.

7. Mezőbajj Egyházmegyei közgyülésünk felhivja a mezőbajji presbyteriumot, hogy a használhatatlan kántortanitói lakás ujjáépitéséről már az őszi egyh. m. közgyülés elé terjeszen be elfogadható

tervezetet. Az iskolai felszerelés hiányai pótolandók. A vasárnapi iskolai tanitás nem tévesztendő össze az óvodai oktatással és ez a III—VI. osztályosok részére is kötelezővé teendő.

8. *Nagyszalonta.* iskoláiban a következő felszerelési hiányok pótolandók: az I. o. leány, a II—III. o. fiuiskolában a kályha megujitandó; a II. o. fiuiskolában az ajtó, a IV. o. leányiskolában az iskolapad megjavitandó; a IV. o. fiuiskolában a kályha, mint amely a terem nagyságához mérten kicsiny,—kicserélendő. Tekintettel továbbá arra, hogy a szalontai iskolák az áll. inspektorátus által már másodszori megintésben részesültek, s ki vannak téve, talán alapos ok nélkül, a bezárás veszélyének, javasolja közgyülésünk az egyházkerületnek, irjon fel a miniszteriumhoz, határozottan és okadatoltan kifejtve, hogy az eddigi megintések nem voltak indokoltak s igy azok töröltessenek.

9 Nagyzerind. A fizikai felszerelés hiányai pótolandók.

10 Tamásda. A tanitói lakás hibás hátsó fala sürgősen megjavitandó. A táblák ujból festendők.

11 Tenke. A tanitók a gyenge eredmény miatt öntudatosabb munkára serkentendők s az évvégi vizitátorok figyelme erre az intésre felhivandó.

12 Vàrasfenes. A férfitanitó elköteleztetik, hogy az esperesi vizitáció idejére több eredményt mutasson fel, mint eddig. Betegesen álmatag természetén a saját léte erdekében igyekezzék változtatni. A tanitónő pedig törekedjék gyülekezetében jó példát adni a templombajárás tekintetében.

13 Arad. Felhivja egyházmegyei közgyülésünk az aradi presbyteriumot, hogy miután egy olyan nagy helyen két hitoktató igen kevésnek látszik, — tegyen jelentést arra nézve, hogy minő órabeosztással képesek az ottani nagy hitoktatói munkát elvégezni s amennyiben tényleg az tünik ki, hogy kevés a jelenlegi munkaerő, sürgősen gondoskodjék a hitoktatók létszámának a szükséghez képest való felemeléséről.

14 Borossebes. Egyházmegyei közgyülésünk szükségesnek látja a borossebesi ideiglenesen szünetelő felekezeti iskola megnyitását és felhivja a presbyteriumot, hogy az iskolának szeptember hónapban leendő megnyitására nézve saját hatáskörében is tegye meg a szükséges előkészületeket. De felkéri közgyülésünk az egyházkerületet is, hogy a nevezett felekezeti iskola megnyitásának utjából szeptemberig minden akadályt elháritani méltóztassék.

15. Feketetòt. A hitoktatás gyengesége év végéig feltétlenül orvoslandó s a vasárnapi iskolai munka még áldozatok árán is megindítandó.

16. Körösjánosfalva. Egyhm. közgyülésünk utasitja előkönyörgő kántortanitót, hogy a gyümölcsözőbb lelki munka érdekében a vasárnapi iskolai tanitást is kezdje meg.

17. Magyarcsóke. Közgyülésünk több éberséget és odaadást vár a hitoktatás tekintetében. Valamilyen alkalmas formában a vas. isk. tanitás is megnyitandó. A hiányokra az esperesi visitáció figyelme felhivandó.

18. Magyarremete. Közgyülésünk felhivja a remetei presbiteriumot, hogy a második magyar nyelvü állami tanerő beállitásának kisürgetése végett az egyházkerületi tanügyi bizottság utján tegyen ujabb lépéseket a közoktatásügyi kormánynál.

19. Belényessonkolyos. Egyházmegyei közgyülésünk látván, hogy Sonkolyoson a kántortanitó nem hajlandó az áll. iskolába járó ref. növendékeinknek egyházi éneket tanitani, tisztelettel felkéri az egyházkerületet, hogy a beteges helyzet szanálása végett a sonkolyosi állami tanerő kicserélése végett a szükséges lépéseket megtenni méltóztaasék.

Egyházmegyei közgyülésünk a Tanügyi Bizottság fenti jelentését tudomásul veszi, a hiányokra vonatkozó határozati javaslatokat határozati erőre emeli s midőn a felmerült hibák orvoslása és hiányok pótlása végett szükséges intézkedéseket megteszi, -- egyuttal felhivja az évvégi esperesi vizitáció tagjait, hogy az intézkedések végrehajtását az egyes egyházaknál vegyék ellenőrzés alá.

11 a. Tanügyi Bizottságunk jelentése szerint ahol csak lehetett, iskoláinkban bevezették az I—VII osztályu rendszert. Sajnos azonban, a legtöbb helyen gazdasági okok, vagy más gátló körülmények miatt, ez nem volt keresztül vihető. Helyes volna pedig, ha a törvényadta lehetőségek felhasználásával mindenütt bevezetnék az I—VII. oszt. rendszert, hogy gyermekeink lelki gondozását a vasárnapi iskolától kezdve az elemi iskola hét osztályán keresztül s az ezt folytató bibliaköri munka által egészen a katonai sorozásig kezünkben tartsuk.

Egyházmegyei közgyülésünk azon óhajtásának ad kifejezést, hogy az I—VII osztályu rendszert iskoláinkban, ahol csak lehet, egyházaink bevezessék, de ezzel kapcsolatosan szükségesnek látja felhivni az egyházak figyelmét az egyházkerületi decemberi közgyülés 132 sz. ama határozatára, amely kimondja, hogy az állam követelése szerint minden iskolafenntartó köteles még ebben az évben nyilatkozni arra

nézve, hogy az V—VII. osztályok bevezetésénél melyik szakirányt kivánja az iskolájában a szükséges anyagi áldozatokkal berendezni.

11 b. Tanügyi bizottságunk helyt adva annak a jogos és okos kivánságnak, hogy kebelében az egyházmegye tanitóképviselői valamint az iskolalátogató tanitódékánok is helyet foglaljanak — javasolja, hogy az egyházmegye tanitóképviselői hivatalból a Tanügyi Bizottságba bevétessenek, más részt, hogy az iskolalátogató lelkészek mellé megválasztandó tanitódékánok a Tanügyi Bizottság rendes tagjai legyenek. Ilyenekül megválasztani javasolja Szentesy Elek, Kilin Sándor, Koós János, Vidits János és Török Sándor tanitókat.

Egyházmegyei közgyülésünk kimondja, hogy az egyházmegyei közgyülés tanitóképviselői egyuttal tagjai lesznek hivatalból a Tanügyi Bizottságnak is, mig ugyancsak a Tanügyi bizottság kiegészitése végett tanitódékánokul az öt lelkész mellé megválasztja Szentesy Elek, Kilin Sándor, Koós János, Vidits János és Török Sándor tanitókat.

11 c. Tanügyi bizottságunk jelentése szerint, bár a mindennapi istentisztelet tartása el van rendelve egyházainkban, — a gyermekek templombajárásáról a negyvenhárom iskola közül csak hat helyen tétetik többé-kevésbé határozott emlités (Árpád, Belényes Belényesujlak, Erdőgyarak, Erdőhegy, Tenke, Vadász), míg négy helyen csak időközönként járnak templomba hétköznaponként is gyermekeink.

Egyházmegyei közgyülésünk kimondja s egyben kötelezi az iskolafentartókat, hogy a mindennapi reggeli istentiszteletekre, főleg a tavaszi és nyári hónapokban az iskolás gyermekeket tanitóik vezetése melett rendeljék ki. S ezeken az istentiszteleteken, a hosszu imádság sokszor tompitó, álmositó hatásának ellensulyozása végett egy egy bibliai rész olvasandó, amely a rövidebbre vett imádságba beékelendő.

12. szám. *a.*, Számvevőszék jelentése alapján jóváhagyja egyházmegyei közgyülésünk az ágyai, árpádi, aradi, belényesi, belényessonkolyosi. belényesujlaki, bélzeréndi, a borosjenői 1926 évi, a borossebesi, csermői, erdőgyaraki, erdőhegyi, feketegyarmati, feketetóti, gyantai, köröstárkányi, magyarcsékei, magyarremetei, mezőbajji, nagyszalontai, nagyzeréndi, pankotai, szentleányfalvai, tamásdai,

tenkei, vadászi, várasfenesi, anyaegyházak ; továbbá, a kisházai, körösjánosfalvai, simonyifalvai, szapáryligeti, szintei, tenkeszéplaki, és világosi leányegyházak 1927 évi gondnoki, alapitványi, termény és takarékmagtári gondnoki számadásait s a gondnokok részére a szokásos fenttartások mellett a felmentvényt megadja.

b., Számvevőszéki jelentés alapján
utasitja egyházmegyei közgyülésünk az anti, borosjenői, gyoroki és kisnyégerfalvai egyházakat, hogy a még be nem küldött 1927 évi számadásaikat megvizsgálás végett 1928 julius hó 1-ig okvetlen küldjék be a számvevőszéki elnök által már megnevezett számvevőszéki tagokhoz.

c., Számvevőszék jelentése alapján
jóváhagyja egyházmegyei közgyülésünk a köröstárkányi lelkészlaképités számadásait is s gondnoknak a szokásos fenttartások mellett a számadás terhe alól a felmentvényt megadja.

d., Számvevőszéki jelentés alapján :
jóváhagyja egyházmegyei közgyülésünk a nagyszalontai ref. egyházmegye gyámintézeti pénztárának Bottyán Pál e. m. pénztáros által beterjesztett 1927 évi számadását, mely szerint e pénztár összes vagyona 107.181 Lei.

e., Számvevőszéki jelentés alapján
jóváhagyja egyházmegyei közgyülésünk az egyházmegye pénztárának Bottyán Pál e. m. pénztáros által beterjesztett 1927 évi számadását melyszerint e pénztár állománya :

Közigazgatási pénztár	11.579·25 Lei
Közalapi pénztár	2.174·— „
Parochiális könyvtár	1.968·50 „
Összesen	15.721·75 Lei
hátralék a három pénztárnál	229·— Lei

f., Számvevőszék jelentése alapján :
jóváhagyja egyházmegyei közgyülésünk az átmeneti pénzekről szóló Bottyán Pál e. m. pénztáros által beterjesztett 1927 évi számadást. E szerint a bevétel 1.803.838·50 Lei volt, a kiadás 1.803.838·50 Lei volt. A beterjesztett számadások alapján egyházmegyei közgyülésünk Bottyán Pál e. m. pénztárosnak mind a három pénztár terhe alól megadja a szokásos fenttartások mellett a felmentést.

g., Számvevőszék jelentése alapján :
jóváhagyja egyházmegyei közgyülésünk a nagyszalontai ref.

egyházmegyei tanitó és segélyegyleti 1927 évi számadásokat. E szerint az egyesület vagyona 44.783·84 Lei

h., Számvevőszék jelentése alapján :

jóváhagyja egyházmegyei közgyülésünk a tanitói gyámintézeti és alapi 1927 évi számadásokat s pénztárosok részére a szokásos fenttartások mellett a felmentvényt megadja.

i., Számvevőszék javaslatára :

utasitja egyházmegyei közgyülésünk a borossebesi egyházat, hogy a lelkésznek hátralékban levő 20 köböl buza és 20 köböl szemes tengeri terményjárandóságát — mivel arra a lelkész már eddig is éppen eleget várt felelőség terhe mellett legkésőbb 1928 évi október hó 1-ig okvetlen szolgáltassa ki s erről az esperesnek jelentés tétessék.

j., Számvevőszék javaslatára :

utasitja egyházmegyei közgyülésünk a nagyszalontai egyházat, hogy tartozásainak kimutatásába vegye be az E. m. 100 éves jubileumi internátusi alaptól felvett 20.599·90 Lei összeget kitevő tartozását is s erről rendes számadást vezessen. hogy az alap elkallódásával az internátus kárt ne szenvedjen.

k., Számvevőszék javaslatára :

utasitja egyházmegyei közgyülésünk a csermői egyházat, hogy a jövőben a betétkönyveknek csak a másolatát csatolja a számadás mellékleteihez okmányképen, nehogy a postán vagy valahol e fontos eredeti okmányok elkallódjanak.

l., Számvevőszék javaslatára :

jóváhagyja egyházmegyei közgyülésünk a tenkei egyház azon kérését, hogy a Geczi föld alapok és az Egyházi alapot „Egyházi alap“ cimen egyesithesse.

m., Számvevőszék javaslatára :

jóváhagyja egyházmegyei közgyülésünk a magyarcsékei egyház azon kérését, hogy az „Emlék“ és Harang alapot a Templom alaphoz csatolhassa.

13 szám. Olvastatott a missiói bizottság következő jelentése :

Egyházmegyénk belmissiói bizottsága müködésének hathatósabbá tétele céljából még a legutobbi egyházmegyei közgyülésre beterjesztett volt egy szervezeti szabályzattervezetet. Egyházmegyénk akkori közgyülése azt

véleményadás céljából letette az egyes lelkészi körökhöz. Azok letárgyalták azt, véleményeiket beterjesztették és egyházmegyénk folyó hó 11-én tartott lelkészi értekezlete a következő szövegezésben fogadta azt el és terjeszti ide közgyülésünk elé jóváhagyás végett.

Szervezeti szabályzat

a nagyszalontai református egyházmegye belmissiós bizottsága részére.

Egyházmegyénk belmissiós bizottsága hat lelkészi tagból áll. Elnöke az esperes. Van egy előadója is Összes tagjait az egyházmegyei lelkészi értekezlet javaslatára az egyházmegyei közgyülés választja. Vannak rendkivüli tagok is. Az egyházmegye területén müködő belmissiós egyesületek, evangéliumi munkások képviselői, akiket az illető egyesületek küldenek ki saját kebelükből. Ezek férfiak, vagy nők vegyesen lehetnek.

A bizottság feladatai

A bizottság feladata az egyházmegye területén az összes belmissiós tevékenykedés vezetése, irányitása. És pedig :

1. Szórványok, fiók és leányegyházak lelkigondozása, anyásitások lehetőségeinek kipuhatolása, a sürgető lépések megtétele.

2. Éber figyelemmel kiséri a gyülekezetek hit és erkölcsi életét. Azokban a belmissiós munka megindításáról, fejlesztéséről egyfelől a lelkészek jelentéseiből, másfelől személyes látogatások alkalmával tudomást szerez. Azt állandóan nyilvántartja és a szükséghez képest intézkedik. A látogatásokat a bizottság tagjai végzik. Szükség esetén más lelkészt,esetleg világi egyént is maguk mellé vesznek. Látogatásokat tesznek esperesi kiküldetésre, vagy a gyülekezet meghivására Látogatásukról az esperesnek jelentést tesznek.

3. Tárgyalja az előadó évi jelentését a lelkészektől beérkezett jelentések és a látogatók jelentései alapján az elmult év alatt végzett belmissiós munkákról és a gyülekezetek lelki állapotáról. A jelentést elfogadva felterjeszti a lelkészi értekezlet utján az egyházmegyei közgyülésre,

ahová esetleg javaslatot is terjeszt. A lelkészi értekezlet állapitja meg, hogy a bizottság javaslatai közül, melyek terjesztendők egyházmegyei közgyülés elé.

A bizottság ügyrendje.

A bizottság az esperes vezetése alatt a szükséghez képest bármikor, de minden egyházmegyei lelkészi értekezlet alkalmával ülésezik, amikor is az előadói javaslatot letárgyalván azt az egyházmegyei lelkészi értekezlet elé terjeszti.

A bizottság előadója.

A bizottság a maga előadóját saját kebeléből maga választja. Teendője a hozzá beérkezett jelentések alapján a bizottság előtt a gyülekezetek életében folyó belmissiós munkák bemutatása, az egész egyházmegyei hit és erkölcsi életről hü kép rajzolása A gyülekezet meghivására, esperesi küldetésre évente kiszáll a gyülekezetekbe ellenőrizni, felvilágositani, tanácsolni, buzditani, segiteni Ő végzi az utazó lelkipásztori teendőket is.

Kapcsolat.

A bizottság az egyházmegye területén levő összes belmissziós egyesületekkel kapcsolatot keres. Előadója utján igyekszik azokat munkakörébe bevonni. Hasonlóképen cselekszik az egyházmegye területén müködő emberbaráti egyesületekkel is.

Egyházmegyénk közgyülése a belmissiós bizottság ezen szervezeti szabályzat tervezetét a maga részéről elfogadja, helybenhagyja s érvényben levőnek tekinti mindaddig, amig egyházkerületünk, esetleg a konvent nem alkot más szervezeti szabályzatot, amikor is azzal fogja összhangba hozni azt. A bizottság müködésére pedig Isten áldását kéri. Tagjaiul a már meglévőkön kivül Kun Zoltánt és Szücs Antalt választja meg.

14. szám. Olvastatott a királyhágómelléki ref. egyházkerület Nagyváradon 1927 december 13-án román és magyar Nagyszalonta vagyonának megosztása tárgyában hozott 184. számu végzése.

Ezen végzés, miután a nagyszalontai prebytérium a vagyonmegosztás kérdésében nem névszerinti szavazással

határozott, az E T. I. cikke 43 §-ának 2-ik bekezdésére figyelemmel egyházmegyei végzésünket s az annak alapjául szolgáló presbytériumi határozatot feloldotta s bennünket törvényszerü határozatok hozatalára utasitott.

A nagyszalontai presbytérium 1928 március 17-én 1. szám alatt hozott határozata az E. T. I. cikk 43 §-ának 2-ik bekezdésében foglalt kellékek mindenekben megfelelő, egyházmegyei közgyülésünk egyhangu határozattal azt a maga részéről is megerősiti és további megerősités végett az egyházkerületi közgyüléshez felterjeszteni rendeli.

15. szám. A feketegyarmati, halálozás folytán megüresedett lelkészi állás betöltésére vonatkozólag az Egyh törv. II. t. c. 9 illetve 16 §-ának intézkedései mindeddig nem voltak foganatosithatók, mivel az egyházközség presbyteriuma dijlevélcsonkitó határozatokat hozott. Miután ezek a határozatok nemcsak a lelkészi dijlevelet, csonkitják, de azok érvényét fenttartani kötelezett felsöbb egyházi hatóságok intézkedéseivel is szembe helyezkednek s az egyházközség jólétét és fejlődését is gátolják, midőn a lelkészi állás be nem tölthetését, eredményezik, az Egyh. Törv. I. t. c. 47 §-a alapján javasoltatik, hogy amennyiben a feketegyarmati presbytérium a lelkészi dijlevél ügyében ma hozandó birósági döntéssel szemben ellenszegülést tanusitana, — ugy már most mondassék ki a presbytérium feloszlatása és az, hogy az egyház időközi vezetése körüli teendőkkel s egyébb szükséges intézkedések megtételével egyházmegyénk közgyülése esperes urat már most meghatalmazza.

Egyházmegyei közgyülésünk az előadói javaslatot egyhangulag elfogadja, a feketegyarmati presbytériumot a lelkészi dijlevél érvénybenlételére nyomatékosan figyelmezteti, az abban foglalt járandóságoknak a megválasztandó lelkész részére történő kiszolgáltatását a presbytérium tagjainak saját személyükben, egyetemleges és végrehajtás terhe melletti kötelezettségévé teszi, amennyiben a presbytérium az e kérdésben hozandó bizottsági döntésekkel szemben bárminemü ellenszegülést mutatna, ugy azt már most feloszlatni rendeli s egyben az egyház időközi vezetése körüli teendőkkel s egyébb szükséges intézkedések megtételével a nagytiszteletü Esperes urat már most felhatalmazza.

16. szám. Olvastatott a várasfenesi ref. presbytérium 1928 január 7-én tartott gyülésének jegyzőkönyvi kivonata, mely szerint

a presbyteri gyülésen a ref. egyházi énekkar 6—1928 sz. határozattal a saját vagyonából 2000 Leit adományozott az egyháznak templomépités céljára.

A csatolt iratokból megállapitható, hogy az adományozás, illetve az ellene beadott fellebbezés, valamint az egyház több más rendezetlen ügyében lefolytatott helyszini vizsgálat szerint Várasfenesen a lelkész és tanitó között áldatlan és állandó villongás folyik s az énekkar adománya körül támadt vitás kérdés is e villongás eredménye.

Egyházmegyei Közgyülésünk a várasfenesi énekkar ama határozatát, amely szerint saját vagyonából 2000 Leit adományoz az egyháznak templomépitésre, — jóváhagyja s Nagy Gyula és társainak e határozat ellen beadott fellebbezését elutasi ja.

Az énekkari határozat a törvényes formák betartása mellett hozatott s a megejtett vizsgálat nem igazolta, hogy a lelkész pressionálta volna azt. Ezért az adományozásra vonatkozó határozatot megerősiteni és az ellene beadott fellebbezést elutasitani kellett.

Ugyanekkor egyházmegyei közgyülésünk felkéri nagytiszteletü esperes urat, hogy a várasfenesi belhivatalnokok közötti folytonos villongást, mely az ottani áldatlan állapotok kétségkivüli kutforrása — hivatalos vizsgálat tárgyává tenni és a szükséghez képest a fegyelmi eljárást megindi-tani sziveskedjék.

17. szám. Rovács István e. m. világi aljegyző beterjeszti Bottyán Pál egyházmegyei közigazgatási pénztárnok által az egyházmegyei közigazgatási pénztárnak 1928 évre előkészitett költségelőirányzatát, amely szerint a fedezet 82.518 Lei 25 bani, szükséglet 74. 950 Lei, maradvány 1929 évre 7568 Lei 25 bani.

Egyházmegyénk közgyülése az egyházmegyei közigazgatási pénztár 1928 évi költségelőirányzatát egyhangulag elfogadja és megerősiti, s megállapitja, hogy az előirányzat fedezésére szükség van 1.50 Leies lélekszám szerinti fenntartói járulékra, melyet egyházmegyénk közgyülése ezennel egyhangu határozattal kivet.

18 szám. Belényessonkolyosi lelkész beterjeszti a körösjánosfalvai egyház presbytériuma által hozott 9—928 sz. határozatot, melyben kimondja, hogy az egyházfenntartási alapból 46.000 Leit harangbeszerzésre fordit.

Egyházmegyénk közgyülése a körösjánosfalvai egyház presbytériumának a harang beszerzése tárgyában hozott 9—1928 sz. határozatát — mivel az egyházmegye befejezett tény előtt áll — egyhangulag jóváhagyja, azonban rosszalását fejezi ki, hogy a presbytérium az egyházfenntartási alapot előzetes jóváhagyás nélkül felhasználta.

Figyelmezteti a körösjánosfalvai presbytériumot, hogy olyan határozatok, melyek egyházmegyei jóváhagyást igényelnek, jóváhagyás előtt végre nem hajthatók.

Kötelezi a körösjánosfalvai egyház presbytériumát, hogy a harangra felhasznált 46.000 Leit egyházi adó kivetés utján 3 év alatt fizesse vissza, mivel az egyházfenntási alap más célra fel nem használható.

Addig is mig az egyházfenntartási alap visszafizetve nem lesz, a szabálytalan határozatot megszavazó presbyterek ellen a vagyoni felelősséget egyhangulag kimondja.

19. szám. Az anti ref. lelkész beterjeszti az anti presbytérium 666, 67—1927 sz. határozatait, melyben a tanitói lakás épitésére rendkivüli adó kivetését határozta el.

Egyházmegyénk közgyülése az anti egyház presbytériumának 67—1927 sz. határozatát nem hagyja jóvá, mivel a határozat az E. T. 43. §-ának 2. bekezdésében meghatározott alakiság betartása nélkül hozatott.

Felhivja a presbytériumot, hogy határozatát a fent idézett §-ban foglalt alakiság betartásával hozza meg, s azt jóváhagyás végett espereshez azonnal terjessze be.

Esperest felhatalmazza, hogy a szabályszerüen hozandó s beterjesztendő határozatot az egyházmegye nevében hagyja jóvá.

20 szám. A borossebesi ref. lelkész beterjeszti a borossebesi presbytérium 2/1928 sz. adókulcs megállapitására vonatkozó határozatát.

Egyházmegyénk közgyülése a borossebesi egyház presbytériumának 2/1928 sz. határozatát nem hagyja jóvá, mivel a határozat az E. T. 3 43 §-ának 2 bekezdésében meghatározott alakiság betartása nélkül hozatott.

Felhivja presbitériumot, hogy határozatát a fent idézett §-ban foglalt alakiság betartásával hozza meg, s azt jóváhagyás végett espereshez azonnal terjessze be. Egyben figyelmezteti presbitériumot, hogy jövőben a határozatok

meghozatalánál az E. T.-ben előirt alakiságokat tartsa be.

Esperest felhatalmazza, hogy a szabályszerüen hozandó, s beterjesztendő határozatot, az egyházmegyé nevében hagyja jóvá, nehogy az adókivetés fennakadást szenvedjen.

21. szám. Cserműi egyház jelenti, hogy az agrárreform utján nyert 50 kat. hold földből az egyháztól az agrárbizottság 41 kat. hold földet visszavett és igy az egyháznak csak 9 kat. hold földet hagyott meg.

Egyházmegyénk közgyülése sajnálattal veszi tudomásul az agrárbizottság sérelmes határozatát a cserműi egyházzal szemben, s utasitja az egyház presbitériumát, hogy az egyház nevében fellebbezését illetékes helyen nyujtsa be.

Egyidejüleg egyházmegyénk közgyülése felir az egyházkerülethez és kéri az egyházkerületet, hogy a cserműi ref. egyház agrársérelme ügyében illetékes helyen interveniáljon.

22. szám. A szentleányfalvi egyházközségben folyó év január hó 2-án tartott gondnok és presbyterválasztás lefolyása — felebbezés következtében hivatalos vizsgálat tárgyává tétetett. Tekintettel arra, hogy a választás kapcsán a lelkész ellen régi ellenszenv ismét fellángolt, n. t. Esperes ur a vizsgáló bizottság tagjainak feladatává tette a lelkész és gyülekezet közötti gyülölködés okának a felderitését is. A bizottság megállapitotta, hogy a lelkésznek semmi olyan ténykedése vagy mulasztása nincs, ami ellene a fegyelmi eljárás megindítását szükségessé tenné. A gyülekezet lelkészével teljesen meg is van elégedve, csak nehány egyháztag, élükön a hivatalától elmozditott Tarkó Bálint gondnokkal és Juhász János egyháztaggal szitja ellene az elégületlenséget.

Egyházmegyei közgyülésünk mély sajnálattal állapitja meg, hogy a szentleányfalvai egyház nehány tagja nem tekintve az egyház nagy érdekeit, lelkész ellen állandóan izgat, tervszerü hajszát vezet s emiatt az egyháznak évek óta felkavart békessége nem tud nyugvópontra jutni. Épen ezért felhivja Tarkó Bálint, Juhász János és társai elégedetlen egyháztagokat, hogy lelkész elleni izgatásukat vagy szüntessék be, vagy álljanak elő olyan konkrét vádakkal, melyek lelkésszel szemben való magatartásukat indokolttá teszik. Ellenkező esetben felhatalmazza lelkészt, hogy a nevezett egyháztagok izgatásai ellen a világi bíróságnál keressen magának jogorvoslást.

23 szám. Egyházmegyénk lelkészi értekezlete folyó hó 11-én tartott összejöveteléből a következő javaslatokkal fordul egyházmegyénk közgyülése elé.

a. Pártolólag kéri felterjesztetni egyházmegyénk lelkészi értekezlete egyházmegyei közgyülésünk által az egyházkerületre az arad-zarándi lelkészi kör azon határozatát, hogy vonjon le a kerület 180 lelkésztől évente fejenként 3000—3400 leut a lelkészi kongruákból legalább 10 lelkésztársunk sürgős nyugdijazása céljából. Igy fejenként és havonként körülbelül 6000 Lei nyugdij adatnék nekiek. Ugyancsak ilyen módon vonjon le évi 2000—2600 Leit az özvegy lelkésznék részére adandó eddiginél nagyobb segélyezés céljából.

Egyházmegyénk közgyülése a lelkészi értekezlet humánus javaslatát pártolólag terjeszti fel az egyházkerületre megfontolás végett.

b. Az árpádi, erdőgyaraki és belényesujlaki konkrét esetekből kifolyólag nevezett egyházak ama panaszát kéri egyházmegyei lelkészi értekezletünk egyházmegyénk közgyülése által az egyházkerületre felterjesztetni, hogy ezekben az egyházközségekben bizonyos helyi világi hatóságok csak hadtestparancsnoksági engedély alapján engedjenek meg a presbiteri ülések, illetve vallásos estélyek megtarthatását.

Egyházmegyénk közgyülése a lelkészi értekezlet javaslatát nevezett egyházak panaszos ügyében magáévá teszi és azzal a kérelemmel terjeszti fel a kerületre, hogy tegyen meg minden lehetőt arra nézve, hogy ezekben az egyházközségekben a presbiteri ülések és vallásos ünnepélyek minden külön engedélyezés nélkül szabadon megtarthassanak.

c. Mivel Dr Gyenge János a nagyváradi egyházközség réti parochiális körének felfüggesztett segédlelkésze a napi sajtó számára adott nyilatkozatában nyilván a nagy közönséget megtéveszteni akaró hamis célzattal azt hangoztatta, hogy neki a református lelkészi karban sok személyes hive van, akik az ő munkájával és törekvéseivel mindenben azonositják magukat, ennélfogva egyházmegyénk lelkészi kara itt az egyházmegyei közgyülés plénuma előtt ünnepélyesen a következő nyilatkozatot teszi:

Egyházmegyénk lelkészi kara egyetemlegesen kinyilatkoztatja, hogy sem Dr. Gyenge Jánossal sem az ő munkájával nincsen semmiféle érzelmi vagy gondolati közössége. Egyházbontó törekvéseit mélyen elitéli. Szomoru szereplését sajnálatos eltévelyedésnek, az édesanyával szemben tanusitott rut hálátlanságnak tartja, alantos önzésből eredő judási cselekedetnek minősiti.

Egyházmegyénk közgyülése egyhangu helyeslléssel fogadja lelkészi karának eme nyilatkozatát. Azzal a kéréssel küldi azt meg a hivatalos lap szerkesztőségének, hogy közölje le és közlés végett tegye át a napilapoknak is.

24. szám. Mikó Pál e. m. tanitó képviselő a következő előterjesztéssel él az egyházmegyei közgyüléshez :

Részben személyesen, részben irásban kerestek fel kollégáim s a fizetésük tarthatatlansága, a megélhetési nehézségek e nehéz időkben, a kisebbségi sorsban sinylődő felekezeti társaim panasza, arra ösztökéltek, hogy a Nagytiszteletü Esperes urhoz fordultam azon kéréssel, hogy tegye lehetővé, hogy az egyházmegye tanitóinak fizetéséről egy részletes kimutatást kapjak kézhez, s hogy azt mint egyház megyei tanitó képviselő a Közgyülés elé vihessem.

Készséggel tett eleget a Ntü Esperes ur kérésemnek, nem csak, hanem azzal is megbizott, hogy a folyó évi ápr. 12-én tartandó egyházmegyei közgyülésen a nagyszalontai ref. egyházmegyei tanitói fizetéseket ismertessem. Az általa küldött kimutatás az 1927 évi állapotot tünteti fel. Mint Ő levelében meg is jegyzi nem igen sok vátozást fog mutatni a mult évi és a folyó évi fizetés, : igaz volt.

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés ! Ha e kimutatást végig tanulmányozzuk, megállapithatjuk hogy havi 1.333 Lei és 6.500 Lei között ingadozik az egyházmegyei tanitói fizetés, — lakáson kivül.

A termények megváltása, földek haszonértéke is nagyon ingadozik. Néhol sok, máshol kevés. Felállitandó volna egy hivatalos. javadalmazási formula, mely által e szélsőségek elkerülendők, lehetőleg egyöntetüleg állapithatók meg.

Megállapitható továbbá, hogy a legtöbb iskola fenntartó teljesen figyelmen kivül hagyja az egyházkerületnek már régebben hozott, a tanitói fizetések létminimumát megállapitó határozatát.

De teljesen közönyösen hagyja a Ntü Esperes ur folyó 1928 évi azon körrendeletét, melyben elrendeli, hogy az 1928 évi egyházi költségvetésekben feltétlenül vegyék fel a tanitói fizetéseket azon mérvben, mint azt a kerület megállapitotta, különben nem hagyja azokat jóvá. Sajnos ez is figyelmen kivül hagyatik, s bizonyos közöny, s nemtörődömség, mondhatnám roszakarattal találkozunk.

Egy nagyon fontos a magyar ref. tanitóságot igen érdeklő dolgot — a nyugdijat — is fel kell itt emlitenem. Nem mintha a Ntü Egyházmegyei Közgyülés volna hivatva ebben csak legkevesebbet is tehetni. De mert ujjabb időben sem mi tanitók, sem segitő társaink a magyar lapok, de még egyházi főhatóságainknál is ezen ügyünk stagnál. Elaludt.

Az állami nyugdijj törvény 104-ik §-ának II-ik bekezdése azonban intézkedik a kisebbségi tanárok és tanitók nyugdijáról is, igaz, hogy csak kezdetlegesen.

Tudjuk, hogy jogos kérésünk ez nekünk és a magas kormánytól nem szününk meg azt kérni mindaddig, mig meghallgatásra nem találunk. Addig is egyházmegyénk jegyzőkönyvében helyt kérünk ezen jogos kérésünknek, nemcsak, hanem a kerületen is folytonosan napirenden kivánjuk azt tartani.

Harmadik szintén ilyen természetü kérésünk (az arcképes igazolvány).

Mindezen jogos kérését a nagyszalontai ref. egyházmegye tanitóinak azon tiszteletteljes kéréssel viszem Ntü Egyházmegyei Közgyülés elé, hogy azt ugy a saját hatáskörében, valamint egyházi felsőbb hatóságaink utján a politikai fórumokon is pártfogolni. Főtiszteletü egyházkerületünknek pedig a tanitói fizetésekre már régebben kiadott határozatát végre hajtani méltóztassék.

Egyházmegyénk közgyülése egyhangulag kimondja. hogy sajnálattal veszi tudomásul, miszerint egyes iskola fenntartók egyházkerületünknek már régebben hozott a tanitói fizetések minimumát megállapitó határozatát mind e mai napig nem hajtották végre. Felhivja iskola fenntartókat, hogy ezen határozatnak legrövidebb időn belül legkésőbb a f. évi őszi közgyülésig eleget tegyenek s arról ugyanez időig Esperes urnak jelentést tegyenek.

Ref. felekezeti tanitóink nyugdijára, valamint az arcképes igazolványoknak jogos kieszközölésére a Főtiszteletü egyházkerület utján a kormánynál lépéseket tenni határozza.

25. szám. Egyházkerületünk 1927 decz. 13—14-én tartott közgyülésének 116. számu határozata — a gondosan megszerkesztett és az egyházi élet minden mozzanatára kiterjedő püspöki jelentést egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatta —

1. kötelezettségévé teszi minden lelkésznek, hogy gyülekezetének hiven épitő, Istenhez vezérlő, őrző angyala legyen s elvárja az egyház világi hivatalnokaitól is és általában minden egyes tagjától, hogy a mai nehéz időkben a lekészeket támogatva munkálják magyar reform. egyházunk és intézményeink javát.

2. utasitja az espereseket, hogy a jövőben vegyék számba és névszerint jelentsék be a püspök urnak azokat az egyházközségeket, amelyek az elhagyott szegények, árvák és betegek gondozása körül még mindig nem tettek eleget egyházi törvényelőirta kötelezettségeiknek ;

3. feliratban fordul a kultuszminiszter urhoz, hogy az állami hatóságok utasitást nyerjenek arra nézve, hogy a hitélet mélyitését, az ifjuság vallásra nevelését, az ifjusági bibliakörök, vallásos egyesületek összejövetelét s az egyházi énekkarok müködését ne akadályozzák, mert ezekből az államnak is erkölcsi haszna származik ;

4. feliratban kéri ugyancsak a kultuszminiszter urat, utasitsa szigoruan az illetékes hatósági személyeket, hogy a vegyes házasságok kötésénél a református egyház javát szolgáló megegyezéseket is foglalják irásba s a felek elhatározására befolyást ne gyakoroljanak ;

5. utasitja az egyházmegyéket, hogy az egyházunk jövőjét szolgáló neveltetési adót (tanulmányi segélyalap járulékot) be nem szolgáltató egyházakkal szemben a törvény teljes szigorával járjanak el ;

6. a kanonika visitáció alkalmával vizsgálják felül, vajon az egyházi épületek kellő értékben vannak-e tüzbiztositás alá felvéve s ahol az értéket alacsonynak találnák, a presbytérium felelősségére rámutatva a teljes érték bejelentését megköveteljék s végül —

7. megdöbbenéssel fogadja az „egyke" néven ismert betegségről szóló jelentést s mindenkit e halálos bün elleni küzdelemre hiv fel és utasitja az egyházmegyéket, puhatolják ki, melyek azok a falvak, városok, vidékek, ahol ez a betegség pusztit.

Egyházmegyénk közgyülése e nagy fontosságu határozatokat megnyugvással tudomásul veszi, a bennök foglalt utasitásokhoz való alkalmazkodásra a lelkészeket és világi tisztviselőket felhivja s a bennök levő rendelkezésekel esperese utján végrehajtja.

a, Egyházkerületünk 1927 évi őszi közgyülése 1928 évi költségvetésének összeállitásával kapcsolatban 12—927. sz. határozatban utasitja a közép és elemi iskolák fenttartóit, hogy a tanulók után esedékes évi 5 lejes járulékot a folyó 1927—1928. iskolai évre azonnal, jövőre pedig minden év november 1-ig szolgáltassák be az egyházker. pénztárba ; a közigazg. járulékot az 1928 évre 1·50 lejben állapitja meg és a nagyszalontai egyházmegye 63-g—1927 számu felterjesztésének mellőzésével az államsegélynek a kerületi pénztár tetemes munkájával indokolt kezeléséért 1%-ot rendel levonni.

Tudomásul szolgál.

b, Az egyházkerület 1927 évi őszi közgyülésének 122. számu határozata az érmelléki és nagyszalontai egyházmegyék ama kérelmét, hogy 24—927 sz. rendelkezését hatályon kivül helyezve — az egyházak köztartozásait ne vonassa le a lelkészek államsegélyéből s e köztartozásokért ne a lelkész, hanem a gondnok legyen felelős, az E. T. I tc. 143 §. C. a. — a lelkész anyagi felelősségét is magába foglaló — pontjára való hivatkozással elveti.

Sajnos tudomásul szolgál.

c, Püspök ur egyházkerületünk őszi közgyülésének 123—927 számu határozatára hivatkozva elrendeli, hogy az egyházkert. tartozásokat, ha az egyházak egyébbként más módon nem fizetik, mindig a kánonika visitáció szedje és küldje be a ker. pénztárba.

Tudomásul szolgál.

d, Egyházker. közgyülés a kuturadóhátralékkal, a tanárok és tanitók fizetéshiányával kapcsolatban 129—927 számu határozatával a kulturtaxát továbbra is változatlanul fentartja ; az elesett egyházak iskoláinak segélyezését a rendelkezésre álló 137.032·88 lei kulturadóból és kulturtaxából az esperesek véleményezése alapján állapitja meg ; a hátralékok befizetését a legerélyesebben szorgalmazza, a fizetést megtagadó egyházakkal szemben a törvény szigorával jár el ; a tanitói és tanári fizetéseket a már megállapitott mértékben változatlanul fenttartja, az egyházakat e fizetések kiszolgáltatásában az esperesek szigoru ellenőrzése alá utalja s az iskolai államsegély kiutalása érdekében a kormánynál ismételten lépéseket tesz.

Tudomásul szolgál.

e, Az egyházker. közgyülés jegyzőkönyvében 130 a—1927 pont alatt szóról—szóra felvett és olvasható püspöki jelentést fele-

kezeti iskoláink állapotáról és sérelmeiről s az egyházker. közgyülésnek ezekre tett intézkedéseit

egyházmegyénk közgyülése tudomásul veszi.

f, Egyházkerületünk közgyülése 132—927 sz. határozatában kimondja, hogy az V. VI. VII. osztályok felállitására vonatkozólag él az 1929 VII 24-ig való halasztás jogával ; a gazdasági irányu felső tagozat céljára az agronomoktól megfelelő gyakorló területek kérelmezésére a fenttartókat utasitja s felhivja őket, hogy még a jelen tanév folyama alatt határozzák el s az esperesi hivatalok utján a püspöki hivatalba jelentsék be, hogy a 3 felső elemi iskolai osztályt milyen szakirányunak fogják berendezni.

Egyházmegyei közgyülésünk a fenti kerületi rendelkezések szigoru végrehajtására felhivja az iskolafenttartó egyházakat.

g. Ugyancsak az egyházker. közgyülés a ker. nyugdijintézet elszámolásával kapcsolatban 149—927. számu határozatában elrendeli, hogy az egyházak járulékaikat minden évi november 1-ig fizessék be, mert a hátralékok után január 1-től 10%-os késedelmi kamat számittatik.

Egyházmegyénk közgyülése felhivja Árpád, Bélzerind, Belényes, Borosjenő, Borossebes, Erdőhegy, Feketetót, Feketegyarmat, Gyanta, Gyorok, Köröstárkány, Kisnyégerfalva, Magyarcséke, Nagyszalonta, Nagyzerind és Tamáshida egyházakat, hogy nyugdijintézeti hátralékaikat 1928 január 1-től számitott 10%-os kamattal különbeni végrehajtás terhe mellett julius 1-ig fizessék be az egyházker. pénztárba.

h, Az egyházker. 153—927 számu harározatában kimondja, hogy a nyugdijazását kérő nyugdijintézeti tagot rokkantsága esetén az egyházmegye esperese egy világi és egy lelkészi tanácsbiró jelenlétében hatósági orvossal vizsgáltassa meg s ennek eredményét terjessze fel a nyugdijint. végrehajtó bizottságához ; épségben hagyván a kérelmező ama jogát, hogy érdekeinek védelmére saját kezelő ovosának véleményét is felterjeszthesse.

Tudomásul szolgál.

i, Az egyházker. közgyülés 160—927 szám alatt az egyházmegyék véleménye alapján elhatározza, hogy ezentul csakis a 14. életévüket betöltött gyermekek, illetve ahol a mindennapos iskola hétosztályuvá fejlesztetetett, az utolsó osztályba járó növendékek konfirmáljanak. Az előkészités az iskolai év elejétől áldozó csütörtökig tart, azt mindenütt a lelkész végezze s a konfirmálás kisebb

gyülekezetekben áldozó csütörtök délutánján, első urvacsoravétel pünkösdkor; nagyobb gyülekezetekben áldozó csőtörtök délután csak a vizsga, konfirmálás és első urvacsoravétel a rákövetkező vasárnap történjék.

Egyházmegyénk közgyülése e fontos határozatot és rendelkezést tudomásul vevén, az ilyen alapon való konfirmációs oktatást az 1928—1929 iskolai évtől fogva mindig az iskolai hitoktatással egyidőben kezdi meg.

k, Egyházkerületünk mult évi közgyülése 161—927 számu határozatával — a közalap álladékának tőkésitésével, a közalapi járuléknak 40 baniban való megállapitásával a missziói vasárnap tartására, a reformációi vasárnap perselypénzének beszolgáltatására vonatkozó határozataival stb. kapcsolatban — egyházmegyénk 64 e—1927 sz. felterjesztésében missziói segélyre egyenlő helyen ajánlott Magyarcséke anya és Szintei leányegyházunkat évi 6—6 ezer lei központi segélyben részesiti 1928 január 1-től kezdve. Egyuttal kötelezi ez egyházak lelkészeit, hogy táblás kimutatásaikat, mint utazási naplójukat minden év január havában terjesszék fel az esperesi hivatal utján az e. m. és ker. közgyüléshez. Az egyházközségek pedig tartoznak missziói járulékaikat a püspöki hivatal előirása szerint legkésőbb november 1-ig az egyházker. pénztárba befizetni.

Közgyülésünk a két nagyon szegény egyház segélyezését örömmel tudomásul veszi s a kerületi közgyülésnek jóakaratu támogatásáért hálás szivvel köszönetet szavaz. A magyarcsékei lelkész rokkant és munkaképtelen voltára tekintettel azonban arra kéri a ker. közgyülést, hogy ezt a közalapi segélyt a rokkantság tartamára Nagy Zoltán belényesujlaki lelkésznek sziveskedjék folyósitani a fenti kötelezettségek elvégzése s jelentéstétel kötelezettsége mellett.

l, Az egyházkerület 1927 évi őszi közgyülése 165—927 sz. határozatában belmissziói bizottságának javaslatát: „hivja fel az egyházmegyék esperesi hivatalait, hogy belmissziói előadóik utján gyüjtsék egybe a belmisszóra vonatkozó adatokat s terjesszék fel a tavaszi egyházmegyei közgyülésre" elfogadva, belmissziói előadójával kérdő lapokat készittet s felhivja az egyházmegyéket, hogy belmissziói bizottságaik tagjainak, elnökének és előadójának neveit terjesszék fel a püspöki hivatalhoz.

Egyházmegyénk közgyülése e rendelkezéseket tugomásul veszi s már megalakult belmissziói bizottságának névsorát:

Bottyán Pál elnök, Bokor Sándor előadó, Ardai Aladár, Kun Zoltán, Nagy Zoltán és Szűcs Antal biz. tagok személyében a püspöki hivatalhoz felterjeszti.

m, Egyházkerületi közgyülés egyházmegyénknek ama kérelmét: rendelje el a lelkészi és kántori stólák általánosan kötelező megváltását; ennek kiviteléig pedig tegye anyaszentegyházunknak zsinati törvényeink közé iktatandó sarkalatos alapelvévé a temetésekre is egyetemlegesen kötelező lelkészi szolgálatot, — törvényes hatáskör hiányában nem teljesitheti, az inditványt azonban a zsinat előkészitésével megbizott 12-es bizottságnak kiadja.

Tudomásul szolgál.

n, Egyházmegyénk 64 d—1927 szám alatt benyujtott kérelmét, hogy minden az egyházakat terhelő uj adónem csak az elrendelés évét követő esztendő költségvetésébe vétessék fel kötelezőleg, egyházkerületünk 185—927 sz. határozatával elveti, mert az évközben előálló szükségletek fedezésére csak az azonnali hatállyal eszközölt kivetések szolgálhatnak egyedül.

Tudomásul szolgál.

o, Egyházkerületünk közgyülése egyházmegyénk fölterjesztésére 186—927 számu határozatával kimondja, hogy az illetékegyenérték, mint a vagyonátruházási illetéket helyettesitő köztartozás az egyházközség adóterhe, hacsak az egyes dijlevelekben ennek fizetési kötelezettsége nincs kifejezetten a javadalmasra átháritva; az agrárreform u'ján nyert földekre illetékegyénérték csak a tulajdonjog bekebelezése után róható ki; az egyházközségek minden adó és illeték ügyben az e. m. ügyészekhez forduljanak támogatásért s minden sérelmes határozat ellen jogorvoslattal éljenek.

Tudomásul szolgál.

26 szám. Belényesujlaki lelkész beterjeszti az egyház presbytériuma 1927 évi október 18-án tartott gyülésének jegyzőkönyvi kivonatát, amely a Reform. Egyházi Énekkar megalakulását tudomásul veszi, alapszabályait és szervezetét jóváhagyja s megerősités végett az egyházmegyei közgyülésnek bemutatja.

Egyházmegyénk közgyülése a belényesujlaki Reform. Egyházi Énekkar megalakulását örömmel tudomásul veszi s bemutatott alapszabályait megerősiti. Utasitja az Énekkar vezetőségét, hogy az alapszabályokat még egy példányban terjessze fel, amikor is az em. megerősitése mindkettőre rávezettetvén, az egyik példány az énekkaré lesz, a másik pedig az em. levéltárában marad megőrizés végett.

27. szám. Magyarremetei lelkész másolatban beterjeszti a Műemlékek Országos Bizottságától nyert engedélyt a templomjavitási munkálatok olyan folytatásához, hogy a már feltárt festmények, valamint ama falak, amelyeknek jelenlegi vakolata alatt még régi festmények rejtőzhetnek, föltétlenül érintetlen maradjanak mindaddig, mig a B. szakembere meg nem kezdheti azok konzerválásának és feltárásának munkáját. Minthogy ezzel az engedéllyel az egyház a renoválást a saját felelősségére nem meri folytatni, egyháza nevében intézkedést kér arra, hogy ezt a régóta huzódó templomrenoválási munkálatot valahára bevégezhesse.

Egyházmegyénk közgyülése a magyarremetei egyház nevében is azzal a kérelemmel fordul főtiszt. Püspök urunkhoz s általa az egyházker. közgyüléshez, hogy a régóta huzódó templomrenoválási munkálatok gyors befejezése érdekében eszközölje ki a Műemlékek Országos Bizottságától a freskók feltárására és konzerválására beigért szakembernek Remetén rövid időn belül való kiszállását és föltétel nélkül való engedélyt a renoválás folytatására.

28. szám. Gyoroki egyház költségvetési hiányának, 23.625 leinek egyházkerületi segély utján való fedezését kéri, mert csak ebben az esetben tudja ősi felekezeti iskolájának tanitói állását betölteni és tenttartani.

Egyházmegyei közgyülésünk a gyoroki iskola megmentése érdekében az egyházat a teljes költségvetési hiánynak egyházkerületi segélyből való fedezésére a legmelegebben ajánlja az egyházker. közgyülésnek.

29. szám. Borossebesi lelkész jelenti, hogy az iskola működése ügyében a kérelmet és okmányokat még a mult év december 21-én felterjesztette a püspöki hivatalhoz, de azóta semmi értesitést vagy végzést nem kapott az iskola megnyitására nézve. A reform. felekezeti iskola működése tehát még mindig szünetel s a tanitónő csak a vasárnapi iskolát és a bibliakört vezeti.

Minthogy a 48—926 számu egyházmegyei bizottsági előterjesztés szerint a borossebesi reform. iskola semmi ok alapján soha bezárva nem volt, csak szünetelt amiatt, hogy nem volt tanitója : jogi helyzete nem vitás ; minthogy továbbá kérelme a nyilvánossági jog megadásáért a többi iskoláéval együtt szintén be van adva : egyházmegyénk közgyülése — már csak az iskola ügyének végleges megoldása érdekében is — utasitja a borossebesi egy-

ház presbytériumát, hogy a tanitó részére a törvényben előirt módon kérje meg a működési engedélyt ugy, hogy a tanitás már 1928 szeptember 1-én megkezdhető legyen, annál is inkább, mert már kántortanitóját is megválasztotta. Ehez a borossebesi lelkész által a működés megkezdése iránt a püspöki hivatalhoz 1927. december 21-én beadott kérelemnek szives elintézését kérve — az egyházker. közgyülés szives közbenjárását kéri.

30. szám. Egyházmegyénk egyházkerületi képviselőinek megbizása lejárván, a képviselők ujraválasztása szükséges.

Egyházmegyénk közgyülése egyházkerületi képviselőkül megválasztja **rendes tagokul**: lelkészi részről Böszörményi Lajos nagyszalontai és Bottyán Pál erdőhegyi lelkészeket; világi tagokul Dr Sarkadi Dániel és Dr Miskolczi Jenő tanácsbirókat. **Póttagokul** lelkészi részről Bokor Sándor belényesi és Balogh Mátyás nagyzerindi lelkészeket; világi részről Fráter Emil tanácsbirót és Rácz Gyula számvevőszéki elnököt.

31. szám. A nagyváradi egyházközség presbytériuma 14—1928 számu határozatával esperesünk kérelmére hajlandónak nyilatkozik, hogy a tanitónőképző intézetet terhelő 40.000 lei jelzálogos tartozás törlesztésére egyházmegyénk által fizetett 12.887 lei összeget és annak törvényes kamatait egyházmegyénk közpénztárának visszafizesse. A tőke és kamatkövetelésünk összegére nézve az egyházközség elnöksége egyházmegyénk esperesével békésen kiván megállapodni.

Egyházmegyénk közgyülése a nagyváradi egyházközség presbytériumának fenti határozatát örvendetes tudomásul veszi. Felhatalmazza az esperest, hogy a szóban forgó tartozás visszatéritése ügyében a nagyváradi egyházközség elnökségével tárgyaljon és egyházmegyénk érdekeit a tőkén kivül legalább a visszamenőleges 12%-os törvényes kamat biztositásával megvédelmezze.

32. szám. Az aradi egyházközség presbitériuma foglalkozván egyházmegyénk közgyülése 45—1928 számu határozatának az aradgáji második lelkészi állás szervezésére és hitoktató szervek beállitására vonatkozó szakaszával, 3—1928 szám alatt azt határozta, hogy nem tartja lehetőnek, sem időszerünek a gáji körlelkészség felállitását. Es pedig azért, mert

1., a nagylaki egyházközség szervezése folytán a pécskai 300 lélek oda csatoltatott.

2., az egyik segédlelkészi állás betöltetett s igy a gáji hivek lelki szükségleteinek ellátása akadály nélkül történhetik

3., szükségesnek látja azonban a második segédlelkészi állás betöltését a városokban lévő sok hitoktatás ellátása végett s ezzel aztán a gáji hivek lelki ellátása is könnyebben lesz eszközölhető.

Egyházmegyénk közgyülése az aradi presbitérium határozatát tudomásul veszi. Óhajtja azonban, hogy a gáji parochia szervezésének ügye állandóan felszinen tartassék s a közeli jövőben megvalósittassék. Szomoru tapasztalatok igazolják, hogy a nagy lélekszám vagy nagy távolság miatt elhanyagolt külvárosi gyülekezetrészek a különféle szekták és minden más napjainkban mutatkozó egyházbontó törekvések melegágyai. Az ilyen területek gondozása a legnehezebb ; feltétlenül tapasztalatot, rendszeres és céltudatos munkát kiván. A kellő tapasztalatokkal és lelkipásztori gyakorlattal nem rendelkező segédlelkészek utján eredményesnek nem képzelhető.

33. szám. A kisnyégerfalvai egyházközség presbitériuma 9—1928 számu határozatával egyhangulag kimondotta, hogy eddigi anyaegyházközségi jellegét megszüntetve régi leányegyházközségi jellegét visszaállitja azzal az indokolással, hogy a jelenlegi viszonyok között államsegély nélkül anyaegyházközségi jellegét képtelen fentartani. Már pedig 300-on aluli lélekszámával az uj kultusztörvény értelmében teljesen reménytelen üres lelkészi állása részére az államsegély elnyerése. 7—1928 számu presbiteri határozatában pedig azzal az indokolással, hogy a kisnyégerfalvi hivek sürübb érintkezést tartanak fent Belényes városával, mint Köröstárkánnyal, kimondották, hogy egyházigazgatásilag a belényesi anyaegyházhoz kivánnak csatlakozni s kérik egyházmegyénk közgyülését ezen határozatnak megerősitésére. Ezzel kapcsolatban a köröstárkányi lelkész kéri, hogy az egyházmegyei közgyülés mentse fel őt a felügyelői lelkészi teendők végzése alól és ruházza ezt át a belényesi lelkészre.

Egyházmegyénk közgyülése a kisnyégerfalvi egyházközség presbiteriumának 9--1928 számu végzését leányegyházközségi jellegének visszaállitására vonatkozólag tudomásul veszi, mivel egy lévitatanitó beállitásával egészen jól kielégithetik lelki szükségleteiket. A 7—1928 számu presbyteri határozatot indokaira való tekintettel megerősiti. Ezért a filiát a belényesi anyaegyházhoz csatolja. A felügyelő lelkészi teendők alól a köröstárkányi lelkészt felmenti

és ezt a tisztet a belényesi lelkészre ruházza. Az illetékes két lelkészt felhivja, hogy a filia klenódinait, anyakönyveit, pecsétjeit, irattárát, általában minden értékét leltár mellett adja át, illetve vegye át.

34. szám. A magyarremetei egyház presbyteriuma 1910 május 8-án tartott ülésében 4 sz a. hozott végzésével megbizta Szabó Márton akkori gondnokot, hogy az egyháznak temetőföldet vegyen. Az 1911 május 14- én tartott presbyteri ülésen 33. sz. a. gondnok bejelenti a presbytériumnak, hogy a. temetőföldet megszerezte olyformán, hogy az egyháznak egyik ingatlanát kicserélte Kakucsi Istvánné Zsura Mária, Kovács Péter és neje Zsura Katalin és Szabó Péterné Kakucsi Erzsébet ingatlanával. Felek beleegyeztek abba, hogy a nevezett ingatlanok uj birtokosaikra telekkönyveztessenek. Lelkész ezen a gyülésen bemutatja a csereszerződést is, melyet a presbytérium egyhangulag elfogadott. E csereügyletet a magyarremetei egyház közgyülése is elfogadta 1911 julius 2-án tartott ülésében 41 szám alatt. Az 1923-ik évben a csereszerződés jóváhagyás végett be volt terjesztve egyházmegyénk közgyülése elé. A hozott határozat azonban sem egyházmegyei jegyzőkönyvben, sem külön kivonatban nem található. Kéri azért lelkész a csereszerződés mostani jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyülése képtelenségnek tartja, hogy egy általa valósággal letárgyalt ügyben határozatot hozni elmulasztott volna s a hozott határozat jegyzőkönyvbe véve ne lenne, mivel azonban az ügy tovább függőben nem maradhat, mert sürgősen telekkönyveztetni kell: a beterjesztett okmányok alapján a csereszerződést jóváhagyja és kötelességévé teszi a magyarremetei presbytériumnak, hogy a csere utján nyert ingatlant sürgősen telekkönyveztesse az egyház nevére.

35. szám. Ezen egyházmegyei közgyülési jegyzőkönyv hitelesitésével

egyházmegyénk közgyülése esperes elnöklete mellett az egyházmegyei közgyülésnek Nagyszalontán lakó tagjait bizza meg.

Miután a tárgyalásra kitüzött összes ügyek elintézést nyertek: Kassay Béla esperes a nagyszalontai református egyházmegye 1928 évi ápr. hó 12-ik napján Nagyszalontán megtartott rendes gyülését bezárta.

Az 1—6, 7—9 és 35 számokat jegyzette Ardai Aladár főjegyző.

A 14, 15 számokat jegyzette dr. Hadházy Kálmán vil. főjegyző.

A 25—29, 36—38, 42, 44—47 számokat jegyzette Kun Zoltán lelkészi aljegyző.

A 6, 10, 17—21, 39—41, 43 számokat jegyzette Rovács István vil. aljegyző.

A 12 számot jegyzette Juhász András számvevőszéki előadó.

A 13, 23, 30—34 számokat jegyzette Bokor Sándor missiói előadó.

A 11 számot jegyzette Nagy Zoltán tanügyi előadó.

A 24 számot jegyzette Mikó Pál e. m. tanitóképviselő.

A 16 és 22 számokat jegyzette Szakács Dénes e. m. tanácsbiró.

Birósági gyülés.

36. szám.

Jegyzőkönyv

a nagyszalontai ref. egyházmegye rendes bíróságának 1928 április 12-én Nagyszalontán tartott gyüléséről.

Jelenvoltak: Kassay Béla esperes, Mészáros Dániel legidősebb világi tanácsbiró elnöklése mellett Fogarassy Bálint, Szakács Dénes, Balogh Mátyás, Bokor Sándor, Bottyán Pál lelkészi, dr. Sarkady Dániel, Fráter Emil világi tanácsbirák és dr. Kapéry Béla e. m. ügyész.

Jegyző: Kun Zoltán e. m. aljegyző.

Elnök felhivja a bíróságot, hogy az E. Törv. V. tc. 13 §-ának 2. bekezdése értelmében két időszaki tanácsot alkosson s ezeknek tagjait válassza meg.

Bíróságunk a rendes elnökségen kivül egy év tartamára megválasztja az 1 időszaki tanácsba: Böszörményi Lajos, Fogarassy Bálint és dr. Sarkadi Dániel tanács birákat rendes, dr. Mészáros Dániel, Fráter Emil és Bottyán Pál tanácsbirákat póttagokul;

a 2. időszaki tanácsba pedig a rendes elnökségen kivül ugyancsak egy év tartamára: Szakács Dénes, Balogh Mátyás és dr. Miskolczy Jenő tanácsbirákat rendes, Bokor Sándor, dr. Hadházy Kálmán és gróf Tisza Kálmán tanácsbirákat póttagokul.

K. m. f.

Mészáros Dániel
világi elnök.

Kassay Béla
egyházi elnök.

Kun Zoltán
lelkészi aljegyző.

37. szám. Szakács Dénes előadó jelenti, hogy egyházmegyénk bírósága, mint közigazg. bíróság által a 33—1927 számu végzésben Tóth Lajos körösjánosfalvai elökönyörgő tanitó részére megállapitott 5½ kath. hold föld, évi 2000 lei készpénzfizetést nevezett egyház 1928 január 1-től kezdődőleg rendesen folyósitja s igy ez az ügy végleges elintézést nyert.

Örvendetes tudomásul szolgál.

38. szám. A nagyszalontai ref. egyházmegye rendes bírósága, mint fegyelmi bíróság, ifju Molnár László feketetóti presbytert az E. Törv. V. tc. 34. §. A 4. pontjába ütköző vétségben bünösnek mondja ki s őt az E. Törv. V. tc. 35. § c. pontja alapján 500 lei pénzbüntésre itéli, továbbá f. pontja alapján választói és választhatósági jogától 5 év tartamára megfosztja.

39. szám. Az egyházmegyei rendes bíróság, mint közigazgatási bíróság az E. T. V. 33 § 6 pontjában gyökerező jogánál fogva a mezőbaji lelkész dijlevelét a következőkben állapitja meg:

1. 3000 liter buza természetben.
2. 1000 liter zab természetben.
3. 1000 liter szemes tengeri temészetben.
4. 5 öl tüzifa természetben beszálliva.
5. 153 lei készpénz.
6. Dijlevél szerint föld és lakás járandóság.
7. Stola.

Kötelezi bíróság a mezőbaji egyházat 1928 Jan. 1-től kezdődőleg a szokás szerinti időben ezen dijlevélnek végrehajtás terhe melletti kifizetésére és ennek megtörténtéért a presbytérium tagjait saját személyében is felelőssé teszi. Ezen itélet joghatálya addig tart, mig a lelkész az államtól a jelenlegi segélyt élvezi.

40. szám. Az egyházmegyei rendes bíróság, mint közigazgatási bíróság az E. T. V. t. cz. 33 § 6 pontjában gyökerező jogánál fogva a mezőbaji tanitó dijlevelét a következőkben állapitja meg:

1. 24.000 lei készpénz.
2. 2 öl tüzifa természetben beszállitva.
3. Dijlevél szerinti föld és lakás járandóság.

Kötelezi bíróság a mezőbaji egyházat 1928 jan 1-től kezdődőleg a szokás szerinti időkben ezen dijlevélnek végrehajtás terhe melletti kifizetésére és ennek megtörténtéért a presbytérium tagjai személyében is felelőssé teszi.

41. szám. Az egyházmegyei rendes bíróság, mint közigazgatási bíróság az E. T. V. t. cz. 33 § 6 pontjában gyökerező jo-

gánál fogva a nagyzerindi lelkész díjlevelét a következőkben állapitja meg.

1. 5000 Lei készpénz.
2. 2000 liter buza természetben.
3. 2000 liter zab természetben.
4. 100 q 20 m^3 tüzifa természetben beszállitva.
5. 1 sessio föld, mely áll 32 kat. hold szántóból és 32 kat. hold legeltetési jogból, melynek adóját az egyház fizeti.
6. Stola.
7. Lakás, kert természetben.

Kötelezi a bíróság a nagyzerindi ref egyházat, hogy ezen díjlevelet a költségvetésbe 1928 jan. 1-től kezdődőleg állitsa be. A lelkész fizetését 1928 jan. 1-től szokásos határidőben ezen díjlevél értelmében végrehajtás terhe mellett folyósitsa és ennek megtörténtéért a presbytérium tagjait saját személyében is felelőssé teszi. Ezen itélet joghatálya addig tart, mig a lelkész az államtól a jelenlegi segélyt élvezi.

42. szám. A nagyszalontai ref. egyházmegye rendes bírósága, mint közigazg. bíróság, a feketegyarmati lelkészi állás díjlevelét a következőkben állapitja meg:

1. Lakás és kert természetben.
2. 20 köböl buza és 20 köböl aljgabona (árpa).
3. 5 öl = 20 m^3 tüzifa beszállitva.
4. Egy egész szesszió föld tartozékaival együtt.
5. Egy kis hold szőllőföld.
6. 32 drb. legeltetési jog.
7. Készpénz díjlevél szerint.
8. Egyházkerületileg megállapitott stóla.

E díjlevél szerinti járarandóságokra az e. m. bíróság a feketegyarmati ref. presbytérium tagjait saját személyökben végrehajtás terhe mellett anyagilag felelőssé teszi.

43. szám. Az egyházmegyei rendes bíróság, mint közigazgatási bíróság az E. T. V. t. cz. 33 § 6 pontjában gyökerező jogánál fogva Makay Ilona várasfenesi tanitónő fizetését 1928 jan. 1-től kezdődőleg — az egyházkerület 1926 ápr. 16-án hozott 17. A sz. döntésére hivatkozással — havi 2550 Leiben állapitja meg, a terményfizetés beszámitásával. Ezen fizetésnek 1928 jan. 1-től szokásszerü időkben végrehajtás terhe mellett való folyósitására az egyházközséget kötelezi és ennek megtörténtéért presbytérium tagjait saját személyében is felelősé teszi.

44. szám. A nagyszalontai reform. egyházmegye rendes bíróság D. Kiss Lajosnak megbizója Dr. Szemethy Géza elleni panasza tárgyában D. Kiss Lajos panaszának részben helyt adva kötelezi dr. Szemethy Géza volt borojsenői lelkészt, hogy volt helyettesitőjének D. Kiss Lajosnak a már kifizetett 2750 lei napi vagy tiszteletdijon felül költségeinek megtéritésére még

vasuti dij cimén	11 × 50 =	550 leit
ebéd cimén	11 × 100 =	1100 „
vacsora cimén	11 × 60 =	660 „
Összesen		2310 leit

azaz Kettőezerháromszáztiz leit 30 nap alatt végrehajtás terhével fizessen meg.

45. szám A nagyszalontai reform. egyházmegye rendes bírósága, mint közigazg. bíróság Fenesi Mihály és Fenesi István belényessonkolvosi lakosnak a belényessonkolyosi reform. egyházban 1927 március 28-án megtartott gondnok és presbyter választás elleni fellebbezését elutasitja, a gondnok és presbyterválasztást megerősiti; továbbá rendes presbytereknek jelenti ki Fenesi Mihály és Fenesi István egyháztagokat is s őket a tisztükben megerősiti, ugy, hogy a legközelebbi választás idejéig velök együtt 10 presbyter intézi az egyház kormányzását. Az 1931 év elején aztán négy presbytert sorsolnak ki, helyökbe csak kettőt választanak és ezzel a rendes létszám helyre áll.

Ha az igy összeállitott presbytérium bármelyik tagja meg nem felelő müködést tanusit s a torzsalkodást tovább is folytatja: az ellen köteles a presbyterium a fegyelmi eljárás megindítását az Esperes urtól azonnal megkérni s akit bünösnek talál a bíróság, azt elmozditja és soha többé presbyter nem lehet.

46. szám. A nagyszalontai ref. egyházmegye rendes bírósága, mint közigazg. bíróság id. Szakács István és társai erdőgyarakí egyháztagnak Rostás Lajos presbyterré történt választása elleni felebbezést elutasitja s az 1928 január 22-én megtartott presbyter választást jóváhagyja és Rostás Lajost presbyteri tisztében megerősiti.

47. szám. A nagyszalontai ref. egyházmegye rendes bírósága, mint közigazg. bíróság az 1928 január 22-én Szentleányfalván megejtett gondnok — és presbyter választást — Virág Lajos és társai felebbezésének helyet adva — megsemmisiti s a presbyteriumot az E. T. I. t. cz. 33 §-a alapján az uj választás megtartására utasitja.

Tartalomjegyzék.

	Jegyzette :
1. Esperes imája. Gondnok megnyitója.	Ardai
2. Az egyházak világi képviselőinek igazolása.	„
3. Jelentés a meg nem jelent tagokról'	„
4. Tárgysorozat megállapitása.	„
5. Mult gyülésről távolmaradtak igazolása Szentleányfalva kérelme.	„
6. Szavazatbontó bizottság jelentése.	Rovács
7. Tanitók eskütétele.	Ardai
8. Esperes jelentése az egyh. m. állapotáról.	„
9. Esperes jelentése az elnökileg elintézett ügyekről.	„
10. Esperes jelentése a továbbitott pénzekről.	Rovács
11. Tanügyi bizottság jelentése.	Nagy Z.
12. Számvevőszék jelentése.	Juhász
13. Missziói bizottság jelentése.	Bokor
14. A nagyszalontai egyház vagyonmegosztása.	Dr. Hadházy
15. A feketegyarmati lelkészi állás betöltése, presbytérium magatartása.	„
16. Várasfenesi énekkari tagok fellebbezése.	Szakács
17. Egyh. m. közig. pénztár 1928 évi költségelőirányzata.	Rovács
18. Körösjánosfalvi egyház egyházfenttartási alapból harangot öntött	„
19. Anti tanitói lak épitésre rendkivüli adó kivetése	„
20. Borossebesi uj adókulcs.	„
21. A cserméi egyház agrársérelme.	„
22. A szentleányfalvi elégedetlenkedés	Szakács
23. Lelkészi értekezlet javaslatai.	Bokor
24. Tanitói fizetések ismertetése, tanitói gyámintézet.	Mikó
25. Egyházkerületi határozatok.	Kun Z.
26. A belényesujlaki énekkar alapszabályai.	„
27. Magyarremetei templomjavitás.	„
28. Gyorok költségvetési hiányra egyh. ker. segélyt kér.	„

29. Borossebesi iskola szünetelése. Kun Z.
30. Egyh. kerületi képviselők választása Bokor
31. Nagyváradi egyház a tanitónőképző adósságát visszatériti. "
32. Arad jelentése a gáji körlelkészség ügyében. "
33. Kisnyégerfalva kérése leányegyházzá nyilvánitás végett. "
34. A magyarremetei egyház csereszerződése. "
35. Jegyzőkönyv hitelesitők kiküldése. Ardai

Birósági ügyek.

	Előadó:	Jegyző:
36. Időszaki tanács megalakitása		Kun Z.
37. Tóth Lajos körösjánosfalvi tanitó fizetés ügye.	Szakács	„
38. Ifj. Molnár László ftóti presbyter fegyelmi ügye.	„	„
49. Szűcs Antal mezőbaji lelkész dijlevele.	Bokor	Rovács
40. Madaras Károly mezőbajji tanitó dijlevele.	„	„
41. Balogh Mátyás nagyzerindi lelkész dijlevele.	Rovács	„
42. A feketegyarmati lelkészi állás dijlevele.	dr Hadházy	Kun Z.
43. Makkai Ilona várasfenesi tanitónő dijlevele.	Bottyán	Rovács
44. D. Kiss Lajos panasza Dr. Szemethy Géza ellen.	Fogarassy	Kun Z.
45. Belényessonkolyosi gondnok és presbyter választás.	„	„
46. Erdőgyaraki presbyter választás.	Balogh	„
47. Szentleánytalvi gondnok és presb. választás.	Szakács	„